

Den här texten är endast avsedd som ett dokumentationshjälpmedel och har ingen rättslig verkan. EU-institutionerna tar inget ansvar för innehållet. De autentiska versionerna av motsvarande rättsakter, inklusive ingresserna, publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och finns i EUR-Lex. De officiella texterna är direkt tillgängliga via länkarna i det här dokumentet

► B **EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2009/73/EG**
 av den 13 juli 2009
 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv
 2003/55/EG
 (Text av betydelse för EES)
 (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018	L 328	1	21.12.2018
► <u>M2</u>	Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/692 av den 17 april 2019	L 117	1	3.5.2019
► <u>M3</u>	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022	L 152	45	3.6.2022

**EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV
2009/73/EG**

av den 13 juli 2009

**om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och
om upphävande av direktiv 2003/55/EG**

(Text av betydelse för EES)

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs gemensamma regler för överföring, distribution, leverans och lagring av naturgas. Det innehåller regler om naturgassektorns organisation och funktion, tillträde till marknaden och de kriterier och förfaranden som ska tillämpas vid beviljande av tillstånd för överföring, distribution, leverans och lagring av naturgas samt drift av system.

2. De bestämmelser som fastställs i detta direktiv för naturgas, inbegripet kondenserad naturgas (LNG), ska även på ett icke-diskriminerande sätt gälla biogas och gas från biomassa eller andra typer av gas om det är tekniskt möjligt och säkert att föra in dessa gaser i och transportera dem genom naturgassystemet.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv avses med

1. *naturgasföretag*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag för slutförbrukare, som bedriver åtminstone en av följande verksamheter: produktion, överföring, distribution, leverans, köp eller lagring av naturgas, inbegripet LNG, som ansvarar för kommersiella och tekniska arbetsuppgifter och/eller underhåll i samband med dessa verksamheter.
2. *tidigare led i rörledningsnätet*: varje rörledning eller nät av rörledningar som drivs och/eller byggs som en del av en anläggning för olje- eller gasproduktion, eller som används för att överföra naturgas från en eller flera sådana anläggningar till en bearbetningsanläggning eller terminal eller slutlig landningsterminal vid kusten.
3. *överföring*: transport, vars avsikt är tillhandahållande till kunder, men inte leverans, av naturgas genom ett nät som i huvudsak består av högtrycksrörledningar, undantaget tidigare led i rörledningsnätet och undantaget den del av högtrycksrörledningarna som huvudsakligen används för lokal distribution av naturgas.

▼B

4. *systemansvarig för överföringssystemet*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver överföringsverksamhet och som ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av överföringssystemet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänkningsningar till andra system och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på gastransporter.
5. *distribution*: transport av naturgas genom lokala eller regionala rörledningsnät för tillhandahållande till kunder, men inte leverans.
6. *systemansvarig för distributionssystemet*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver distributionsverksamhet och som ansvarar för drift och underhåll och, vid behov, utbyggnad av distributionssystemet inom ett visst område och, i tillämpliga fall, dess sammanlänkningsningar till andra system och för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav på gasdistribution.
7. *leverans* eller *handel*: försäljning, inbegripet återförsäljning, av naturgas, inbegripet LNG, till kunder.
8. *gashandelsföretag* eller *gashandlare*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver leveransverksamhet.
9. *lagringsanläggning*: en anläggning som används för lagring av naturgas och som ägs och/eller drivs av ett naturgasföretag, inbegripet den del av en LNG-anläggning som används för lagring men undantaget den del som används för produktionsverksamhet, och undantaget anläggningar som uteslutande är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.
10. *systemansvarig för lagringssystemet*: varje fysisk eller juridisk person som bedriver lagringsverksamhet och som ansvarar för driften av en lagringsanläggning.
11. *LNG-anläggning*: en terminal som används för kondensering av naturgas eller import, lossning och återförgasning av LNG, inklusive stödtjänster och den tillfälliga lagring som krävs för återförgasningsprocessen och efterföljande leverans till överföringssystemet, men undantaget den del av en LNG-anläggning som används för lagring.
12. *systemansvarig för en LNG-anläggning*: varje fysisk eller juridisk person som ägnar sig åt kondensering av naturgas eller import, lossning och återförgasning av LNG och som ansvarar för driften av en LNG anläggning.
13. *system*: varje överföringsnät, distributionsnät, LNG-anläggning och/eller lagringsanläggning som ägs och/eller drivs av ett naturgasföretag, inbegripet lagring av gas i rörledning och dess anläggningar för stödtjänster och sådana som tillhör anknutna företag och som är nödvändiga för att erbjuda tillgång till överföring, distribution och LNG.

▼B

14. *stödtjänster*: de tjänster som är nödvändiga för tillträdet till och driften av överförings- eller distributionsnät eller LNG-anläggningar och/eller lagringsanläggningar, inklusive lastbalans, blandning och injektion av inerta gaser men undantaget anläggningar som uteslutande är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.
15. *lagring av gas i rörledning*: lagring av gas genom kompression i överförings- och distributionssystem för gas, men undantaget anläggningar som är förbehållna systemansvariga för överföringssystemet när de utför sina uppgifter.
16. *sammanlänkat system*: ett antal system som har länkats samman.

▼M2

17. *sammanlänkning*: en överföringsledning som passerar eller sträcker sig över en gräns mellan medlemsstater i syfte att koppla samman dessa medlemsstaters nationella överföringssystem eller en överföringsledning mellan en medlemsstat och ett tredjeland fram till den medlemsstatens territorium eller territorialvatten.

▼B

18. *direktledning*: en naturgasrörledning som kompletterar det sammanlänkade systemet.
19. *integrerat naturgasföretag*: ett vertikalt eller horisontellt integrerat företag.
20. *vertikalt integrerat företag*: ett naturgasföretag eller en grupp av naturgasföretag där samma person(er) direkt eller indirekt har rätt att utöva kontroll och där det berörda företaget eller den berörda företagsgruppen bedriver verksamhet inom minst ett av områdena överföring, distribution, LNG eller lagring och minst ett av områdena produktion eller leverans av naturgas.
21. *horisontellt integrerat företag*: ett företag som bedriver verksamhet inom minst ett av områdena produktion, överföring, distribution, leverans eller lagring av naturgas samt en annan verksamhet utan anknytning till gas.
22. *anknutet företag*: ett anknutet företag enligt betydelsen i artikel 41 i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 44.2 g ⁽¹⁾ i fördraget om sammanställd redovisning ⁽²⁾ och/eller intresseföretag enligt betydelsen i artikel 33.1 i samma direktiv och/eller ett företag som tillhör samma aktieägare.
23. *systemanvändare*: varje fysisk eller juridisk person som levererar till eller får leveranser från systemet.
24. *kund*: grossist eller slutförbrukare av naturgas samt naturgasföretag som köper naturgas.

⁽¹⁾ Titeln till direktiv 83/349/EEG har justerats med hänsyn till omnumreringen av artiklarna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i enlighet med artikel 12 i Amsterdamfördraget. Ursprungligen hänvisades det till artikel 54.3 g.

⁽²⁾ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1.

▼ B

25. *hushållskund*: kund som köper naturgas för sin egen hushållsbrukning.
26. *icke-hushållskund*: kund som köper naturgas som inte är avsedd för egen hushållsbrukning.
27. *slutförbrukare*: kund som köper naturgas för eget bruk.
28. *berättigad kund*: kund som fritt kan välja gashandlare i den mening som avses i artikel 37.
29. *grossist*: varje fysisk eller juridisk person, med undantag för en systemansvarig för överförings- och distributionssystemet, som köper naturgas i syfte att återförsälja den inom eller utanför det system i vilket personen är etablerad.
30. *långtidsplanering*: naturgasföretags planering av leverans- och transportkapacitet på lång sikt för att kunna tillmötesgå efterfrågan på naturgas i systemet, diversifiera källorna och säkra leveranserna till kunderna.
31. *framväxande marknad*: en medlemsstat i vilken den första kommersiella leveransen enligt det första långsiktiga avtalet för naturgasleveranser genomfördes för kortare tid än tio år sedan.
32. *tillförlitlighet*: både försörjningstrygghet i fråga om naturgas och teknisk säkerhet.
33. *ny infrastruktur*: en infrastruktur som inte färdigställts senast den 4 augusti 2003.
34. *avtal om leverans av gas*: ett avtal om leverans av naturgas, men som inte inbegriper ett gasderivat.
35. *gasderivat*: ett finansiellt instrument som anges i en av punkterna 5, 6 eller 7 i avsnitt C i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument ⁽¹⁾, och som avser naturgas.
36. *kontroll*: rättigheter, avtal eller andra medel som, antingen var för sig eller tillsammans och med hänsyn till alla faktiska eller rättsliga förhållanden, ger möjlighet att utöva ett avgörande inflytande på ett företag, särskilt genom
 - a) äganderätt eller nyttjanderätt till ett företags samtliga tillgångar eller en del av dessa,
 - b) rättigheter eller avtal som ger ett avgörande inflytande på sammansättningen av ett företags organ och dessas voteringar eller beslut.

⁽¹⁾ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

KAPITEL II

ALLMÄNNA REGLER FÖR ORGANISATIONEN AV SEKTORN

*Artikel 3***Skyldighet att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och skyddet av kunderna**

1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, på grundval av sin institutionella organisation och med vederbörlig hänsyn till subsidiaritetsprincipen, se till att naturgasföretag drivs i enlighet med principerna i detta direktiv för att uppnå en konkurrensutsatt, säker och miljömässigt hållbar naturgasmarknad, och de får inte göra någon diskriminerande åtskillnad mellan dessa företag när det gäller deras rättigheter eller skyldigheter.

2. Medlemsstaterna får med beaktande fullt ut av tillämpliga bestämmelser i fördraget, särskilt artikel 86 i detta, för att tillgodose det allmänna ekonomiska intresset ålägga företag som bedriver verksamhet inom gassektorn att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, vilka kan avse tillförlitlighet, inbegripet försörjningstrygghet, leveransernas regelbundenhet, kvalitet och pris samt miljöskydd, inbegripet energieffektivitet, energi från förnybara energikällor och klimatskydd. Dessa åligganden ska vara klart definierade, transparenta, icke-diskriminerande och kontrollerbara samt garantera att naturgasföretag i gemenskapen kan nå ut till nationella konsumenter på lika villkor. När det gäller försörjningstrygghet, styrning av energieffektivitet och energiefterfrågan och för att uppfylla de miljömål och mål för energi från förnybara energikällor som avses i denna punkt får medlemsstaterna införa långtidsplanering, varvid hänsyn ska tas till att tredje part kan komma att ansöka om tillträde till systemet.

3. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att skydda slutförbrukare och de ska särskilt se till att utsatta kunder får tillräckligt skydd. Varje medlemsstat ska härvidlag definiera begreppet utsatta kunder, varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot avstängning av dessa kunder från leverans av gas i kritiska situationer. Medlemsstaterna ska se till att rättigheter och skyldigheter för utsatta kunder respekteras. De ska framför allt vidta lämpliga åtgärder för att skydda slutförbrukare i avlägsna områden som är anslutna till gassystemet. Medlemsstaterna får utse en sistahandsleverantör för kunder anslutna till gasnätet. De ska säkerställa en hög konsumentskyddsnivå, särskilt i form av transparenta avtalsvillkor, allmän information och mekanismer för tvistlösning. Medlemsstaterna ska säkerställa att berättigade kunder i praktiken lätt kan byta till en ny gashandlare. Åtminstone när det gäller hushållskunder ska dessa åtgärder omfatta dem som anges i bilaga I.

4. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, såsom att utfärda nationella energihandlingsplaner, föreskriva om sociala förmåner för att utsatta kunder ska få den energiförsörjning de behöver eller stödja energieffektivitetsförbättringar för att åtgärda energifattigdom där sådan fastställts, också i samband med åtgärder mot fattigdom överlag. Sådana åtgärder ska inte hindra ett effektivt öppnande av marknaderna enligt vad som föreskrivs i artikel 37 eller en välfungerande marknad, och

▼B

kommissionen ska i förekommande fall underrättas i enlighet med punkt 11 i denna artikel. Kommissionen ska dock inte underrättas om åtgärder som vidtas inom ramen för det allmänna socialförsäkringssystemet.

5. Medlemsstaterna ska se till att alla kunder som är anslutna till gasnätet har rätt att få sin gasförsörjning tillhandahållen av en gashandlare, under förutsättning att denne samtycker, oberoende av vilken medlemsstat gashandlaren är registrerad i, så länge gashandlaren följer gällande handels- och balansregler och försörjningen tryggas. Därför ska medlemsstaterna vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att se till att administrativa förfaranden inte innebär något hinder för leveransföretag som redan är registrerade i en annan medlemsstat.

6. Medlemsstaterna ska säkerställa

a) att om en kund under iakttagande av de avtalsenliga villkoren önskar byta gashandlare, den eller de berörda operatörerna genomför detta byte inom tre veckor, och

b) att kunderna har rätt att erhålla samtliga relevanta förbrukningsuppgifter.

Medlemsstaterna ska säkerställa att alla kunder garanteras de rättigheter som avses i första stycket a och b på ett icke-diskriminerande sätt i fråga om kostnader, arbete och tidsåtgång.

7. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att uppnå målen för social och ekonomisk sammanhållning, miljöskydd, däribland även metoder för att bekämpa klimatförändringar, samt försörjningstrygghet. Dessa åtgärder kan särskilt omfatta lämpliga ekonomiska stimulansåtgärder, där så är lämpligt med hjälp av alla tillgängliga nationella verktyg och gemenskapsverktyg, för underhåll och anläggning av nödvändig nätinfrastruktur, inbegripet sammanlänkningskapacitet.

8. För att främja energieffektiviteten ska medlemsstaterna eller, om en medlemsstat föreskrivit detta, tillsynsmyndigheten starkt rekommendera att naturgasföretagen optimerar gasförbrukningen, till exempel genom att tillhandahålla energiförvaltning, utveckla innovativa former för prissättning eller införa system med smarta mätare eller intelligenta nät, om det är lämpligt.

9. Medlemsstaterna ska se till att det inrättas gemensamma kontaktpunkter där konsumenterna kan få tillgång till all nödvändig information om sina rättigheter, gällande lagstiftning och tvistlösningsmöjligheter i händelse av en tvist. Dessa kontaktpunkter kan vara en del av allmänna konsumentupplysningsställen.

Medlemsstaterna ska se till att det finns en oberoende mekanism, till exempel i form av en energiombudsman eller ett konsumentorgan, för att säkerställa effektiv behandling av klagomål och tvistlösning utanför domstol.

▼B

10. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa bestämmelserna i artikel 4 i fråga om distribution i den utsträckning som tillämpningen av dessa rättsligt eller i praktiken skulle hindra naturgasföretagen från att fullgöra de förpliktelser som ålagts dem i det allmänna ekonomiska intresset, och i den mån som handelns utveckling inte påverkas i en sådan utsträckning att det skulle strida mot gemenskapens intressen. Gemenskapens intressen omfattar bland annat konkurrens när det gäller berättigade kunder i enlighet med detta direktiv och artikel 86 i fördraget.

11. Medlemsstaterna ska när de genomfört detta direktiv informera kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att fullgöra förpliktelserna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, inklusive konsument- och miljöskyddsåtgärder, och om åtgärdernas eventuella inverkan på nationell och internationell konkurrens, oavsett om åtgärderna kräver undantag från detta direktiv eller ej. De ska därefter vartannat år underätta kommissionen om eventuella ändringar av dessa åtgärder, oavsett om åtgärderna kräver undantag från direktivet eller ej.

12. Kommissionen ska, efter samråd med berörda intressenter, däribland medlemsstaterna, de nationella tillsynsmyndigheterna, konsumentorganisationer och naturgasföretag, fastställa en klar och kortfattad kontrollista för energianvändare, med praktiska upplysningar om energianvändarnas rättigheter. Medlemsstaterna ska se till att gashandlarna eller de systemansvariga för distributionssystemet i samarbete med tillsynsmyndigheten vidtar nödvändiga åtgärder för att alla deras konsumenter ska få ett exemplar av kontrollistan för energianvändare och se till att den finns tillgänglig för allmänheten.

*Artikel 4***Tillståndsförfarande**

1. När det krävs tillstånd (t.ex. licens, tillåtelse, koncession, samtycke eller godkännande) för uppförande eller drift av naturgasanläggningar, ska medlemsstaterna eller den behöriga myndighet som de utser bevilja tillstånd att anlägga och/eller driva sådana anläggningar, rörledningar och tillhörande utrustning inom sitt territorium i enlighet med punkterna 2–4. Medlemsstaterna eller av dem utsedd behörig myndighet får också, på samma villkor, bevilja tillstånd att leverera naturgas och bevilja tillstånd för grossister.

2. Om medlemsstaterna har ett tillståndssystem ska de fastställa objektiva och icke-diskriminerande kriterier, som ska uppfyllas av företag som ansöker om tillstånd för att anlägga och/eller driva naturgasanläggningar eller som ansöker om tillstånd att leverera naturgas. De icke-diskriminerande kriterierna och förfarandena för att bevilja tillstånd ska offentliggöras. Medlemsstaterna ska se till att tillståndsförfaranden för anläggningar, rörledningar och tillhörande utrustning vid behov beaktar projektets betydelse för den inre naturgasmarknaden.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att skälen för avslag på ansökan om tillstånd är objektiva och icke-diskriminerande och att de meddelas den sökande. Skälen för sådana avslag ska meddelas kommissionen för kännedom. Medlemsstaterna ska införa ett förfarande som ger den sökande möjlighet att överklaga ett avslag.

▼B

4. För att kunna utveckla områden som nyligen har börjat bli försörjda, och för effektiv drift i allmänhet och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 38, får medlemsstaterna avslå en ansökan om ytterligare tillstånd att anlägga och driva rörledningssystem för distribution inom något visst område efter det att sådana ledningssystem har byggts eller föreslagits bli byggda inom detta område och om befintlig eller föreslagen kapacitet inte är mättad.

▼M1**▼B***Artikel 6***Regional solidaritet**

1. För att säkerställa försörjningstryggheten på den inre marknaden för naturgas ska medlemsstaterna samarbeta i syfte att främja regional och bilateral solidaritet.

2. Detta samarbete ska omfatta situationer som leder till eller som på kort sikt troligen kommer att leda till allvarliga avbrott i leveranserna som påverkar en medlemsstat. Den ska innefatta

- a) samordning av de nationella åtgärder för krissituationer som nämns i artikel 8 i rådets direktiv 2004/67/EG av den 26 april 2004 om åtgärder för att säkerställa en tryggad naturgasförsörjning ⁽¹⁾,
- b) identifiering och, vid behov, utveckling eller uppgradering av sammanlänknings- och el- och naturgasnät,
- c) villkor och praktiska metoder för ömsesidigt stöd.

3. Kommissionen och de övriga medlemsstaterna ska hållas informerade om sådant samarbete.

4. Kommissionen får anta riktlinjer för regionalt samarbete i en solidarisk anda. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

*Artikel 7***Främjande av regionalt samarbete**

1. Medlemsstaterna liksom tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med varandra i syfte att integrera sina inhemska marknader på en eller flera

⁽¹⁾ EUT L 127, 29.4.2004, s. 92.

▼B

regionala nivåer, som ett första steg mot skapandet av en helt liberaliserad inre marknad. I synnerhet ska tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna främja och underlätta regionalt samarbete mellan de systemansvariga för överföringssystemen, bland annat i gränsöverskridande frågor, för att skapa en konkurrensutsatt inre marknad för naturgas, verka för att lagar, föreskrifter och tekniska ramar är konsekventa och underlätta integrationen av de isolerade system som bildar så kallade gasöar, som fortfarande existerar i gemenskapen. Det geografiska område som omfattas av detta regionala samarbete ska omfatta samarbete inom geografiska områden i enlighet med artikel 12.3 i förordning (EG) nr 715/2009. Detta samarbete får omfatta andra geografiska områden.

2. Byrån ska samarbeta med de nationella tillsynsmyndigheterna och de systemansvariga för överföringssystem för att säkerställa att de olika regionernas regelverk är förenliga med målet att skapa en konkurrensutsatt inre marknad för naturgas. Om byrån anser att det krävs bindande regler för ett sådant samarbete ska den utfärda lämpliga rekommendationer.

3. Medlemsstaterna ska vid genomförandet av detta direktiv se till att de systemansvariga för överföringssystemen har ett eller flera integrerade system på regional nivå som omfattar två eller flera medlemsstater för kapacitetstilldelning och för kontroll av säkerheten för nätet.

4. Om vertikalt integrerade systemansvariga för överföringssystemen deltar i ett samriskföretag som bildats i syfte att genomföra samarbetet, ska samriskföretaget upprätta och genomföra en övervakningsplan med åtgärder som ska vidtas för att förhindra diskriminerande och konkurrensbegränsande beteende. I övervakningsplanen ska det anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla målet att utesluta diskriminering och beteende som motverkar konkurrens. Planen ska underställas byråns godkännande. De övervakningsansvariga hos de vertikalt integrerade systemansvariga för överföringssystemen ska oberoende av andra kontrollera att planen följs.

Artikel 8

Tekniska regler

Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna ska se till att tekniska säkerhetskriterier definieras och att det utarbetas och offentliggörs tekniska regler, i vilka de lägsta tekniska konstruktions- och driftkraven för anslutning till systemet av LNG-anläggningar, lagringsanläggningar, andra överförings- eller distributionssystem och direktledningar fastställs. Dessa tekniska regler ska säkerställa att systemen är driftskompatibla, och de ska vara objektiva och icke-diskriminerande. Byrån får vid behov utfärda lämpliga rekommendationer för att dessa regler ska bli förenliga med varandra. Dessa regler ska anmälans till kommissionen i enlighet med artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37.

▼B

KAPITEL III

ÖVERFÖRING, LAGRING OCH LNG

Artikel 9

Åtskillnad av överföringssystem och systemansvariga för överföringssystem (TSO)

1. Medlemsstaterna ska se till att följande gäller från och med den 3 mars 2012.

a) Varje företag som äger ett överföringssystem ska agera som systemansvarig för överföringssystemet.

b) Samma person(er) får inte

i) direkt eller indirekt utöva kontroll över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem, eller

ii) direkt eller indirekt utöva kontroll över en systemansvarig för överföringssystem eller över ett överföringssystem och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.

c) Samma person(er) får inte, för en systemansvarig för överföringssystem eller för ett överföringssystem, utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.

d) Samma person får inte vara ledamot i styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget för både ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och en systemansvarig för överföringssystem eller ett överföringssystem.

2. De rättigheter som avses i punkt 1 b och c ska i synnerhet omfatta

a) rätten att rösta,

b) befogenheten att utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, eller

c) rätten att inneha ägarmajoriteten.

3. I punkt 1 b ska begreppet ”företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet” omfatta det som avses med detta begrepp i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el⁽¹⁾, och termerna ”systemansvarig för överföringssystem” och ”överföringssystem” omfatta ”systemansvarig för överföringssystem” och ”överföringssystem” i den mening som avses i det direktivet.

⁽¹⁾ Se sidan 55 i detta nummer av EUT.

▼B

4. Medlemsstaterna får bevilja undantag från punkt 1 b och c till och med den 3 mars 2013, under förutsättning att den systemansvarige för överföringssystemet inte ingår i ett vertikalt integrerat företag.

5. Den skyldighet som avses i punkt 1 a ska anses vara fullgjord då två eller flera företag som äger överföringssystem har upprättat ett samriskföretag som för de berörda överföringssystemen fungerar som systemansvarig för överföringssystem i två eller flera medlemsstater. Inget annat företag får ingå i samriskföretaget såvida det inte har godkänts som oberoende systemansvarig i enlighet med artikel 14 eller som en oberoende systemansvarig för överföring i enlighet med kapitel IV.

6. Vid tillämpningen av denna artikel ska, om den person som avses i punkt 1 b, c och d är medlemsstaten eller ett annat offentligt organ, två separata offentliga organ som utövar kontroll över, å ena sidan, en systemansvarig för överföringssystemet eller över ett överföringssystem och, å andra sidan, över ett företag som bedriver antingen produktions- eller leveransverksamhet, inte anses vara samma person eller samma personer.

7. Medlemsstaterna ska se till att varken sådana kommersiellt känsliga uppgifter som avses i artikel 16, och som innehas av en systemansvarig för överföringssystemet som har ingått i ett vertikalt integrerat företag, eller personal hos en sådan systemansvarig för överföringssystemet överförs till företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet.

▼M2

8. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1. Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1.

▼B

I sådant fall ska den berörda medlemsstaten antingen

- a) utse en oberoende systemansvarig i enlighet med artikel 14, eller
- b) följa bestämmelserna i kapitel IV.

▼M2

9. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag och det finns arrangemang som säkerställer att den systemansvarige för överföringssystemet faktiskt är mer oberoende än vad som föreskrivs i bestämmelserna i kapitel IV, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa punkt 1 i denna artikel.

Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhör ett vertikalt integrerat företag och det finns arrangemang som säkerställer att den systemansvarige för överföringssystemet faktiskt är mer oberoende än vad som föreskrivs i bestämmelserna i kapitel IV, får den medlemsstaten besluta att inte tillämpa punkt 1 i denna artikel.

▼B

10. Innan ett företag godkänns och utses till systemansvarig för överföringssystem enligt punkt 9 i denna artikel, ska det certifieras i enlighet med de förfaranden som föreskrivs i artikel 10.4, 10.5 och 10.6 i detta direktiv och i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009, enligt vilken kommissionen ska kontrollera att befintliga arrangemang klart säkerställer ett mer effektivt oberoende för den systemansvarige för överföringssystemet än bestämmelserna i kapitel IV.

11. Vertikalt integrerade företag som äger ett överföringssystem får inte i något fall hindras från att vidta åtgärder för att uppfylla villkoren i punkt 1.

12. Företag som bedriver någon av funktionerna produktions- eller leveransverksamhet får inte under några omständigheter kunna direkt eller indirekt ta kontroll över eller utöva någon rättighet gentemot systemansvariga för överföringssystem med åtskild ägare i medlemsstater som tillämpar punkt 1.

Artikel 10

Utseende och certifiering av systemansvariga för överföringssystem (TSO)

1. Innan ett företag godkänns och utses till systemansvarig för överföringssystem ska det certifieras enligt förfarandena i punkterna 4, 5 och 6 i den här artikeln och i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009.

2. Ett företag som äger ett överföringssystem och som av den nationella tillsynsmyndigheten, till följd av nedanstående certifieringsförfarande, intygas uppfylla kraven i artikel 9, ska av medlemsstaterna godkännas och utses till systemansvarig för överföringssystemet. Utnämningen av systemansvariga för överföringssystemet ska anmälas till kommissionen och offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

3. Systemansvariga för överföringssystemet ska till tillsynsmyndigheten anmäla planerade transaktioner som kan komma att kräva en omprövning av huruvida de uppfyller kraven i artikel 9.

4. Tillsynsmyndigheterna ska kontrollera att de systemansvariga för överföringssystemet fortlöpande uppfyller kraven i artikel 9. För att säkerställa att kraven uppfylls ska de i följande fall inleda ett certifieringsförfarande:

- a) Efter anmälan från den systemansvarige för överföringssystemet i enlighet med punkt 3.
- b) På eget initiativ då de får vetskap om att en planerad förändring när det gäller rättigheter gentemot eller inflytande över ägare av eller systemansvariga för överföringssystemet kan leda till överträdelse av artikel 9, eller då de har anledning att misstänka att en sådan överträdelse kan ha skett.
- c) Efter en motiverad begäran från kommissionen.

5. Tillsynsmyndigheterna ska fatta beslut om certifiering av en systemansvarig för överföringssystemet inom fyra månader från den dag då denne inkom med anmälan eller kommissionen överlämnade sin begäran. När denna period har löpt ut ska certifieringen anses vara beviljad. Tillsynsmyndighetens uttryckliga eller underförstådda beslut ska börja gälla först efter det att det förfarande som avses i punkt 6 har fullföljts.

▼B

6. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål anmäla det uttryckliga eller underförstådda beslutet om certifiering av en systemansvarig för överföringssystemet till kommissionen, och förse kommissionen med alla relevanta uppgifter avseende detta beslut. Kommissionen ska agera i enlighet med förfarandet i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009.

7. Tillsynsmyndigheterna och kommissionen har rätt att från systemansvariga för överföringssystem och företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet begära sådan information som är relevant för fullgörandet av deras skyldigheter enligt denna artikel.

8. Tillsynsmyndigheten och kommissionen ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt.

*Artikel 11***Certifiering i förhållande till tredjeländer**

1. Om certifiering begärs av ägaren till eller den systemansvarige för ett överföringssystem som kontrolleras av en eller flera personer från tredjeländer, ska tillsynsmyndigheten underrätta kommissionen.

Tillsynsmyndigheten ska även utan dröjsmål underrätta kommissionen om eventuella omständigheter som skulle leda till att en eller flera personer från tredjeländer får kontroll över ett överföringssystem eller en systemansvarig för överföringssystem.

2. Den systemansvariga för överföringssystemet ska underrätta tillsynsmyndigheten om eventuella omständigheter som skulle leda till att en eller flera personer från tredjeländer får kontroll över överföringssystemet eller den systemansvarige för överföringssystemet.

3. Tillsynsmyndigheten ska anta ett utkast till beslut om certifiering av en systemansvarig för överföringssystemet inom fyra månader efter anmälan från den systemansvarige för överföringssystemet. Tillsynsmyndigheten ska vägra certifiering om det inte visas

- a) att den berörda enheten uppfyller kraven i artikel 9, och
- b) för tillsynsmyndigheten eller annan behörig myndighet som utsetts av medlemsstaten, att ett beviljande av certifiering inte kommer att äventyra en trygg energiförsörjning i medlemsstaten och gemenskapen. När denna fråga beaktas ska tillsynsmyndigheten eller annan behörig utsedd myndighet ta hänsyn till
 - i) gemenskapens rättigheter och skyldigheter med avseende på dessa tredjeländer enligt internationell rätt, inbegripet avtal med ett eller flera tredjeländer som gemenskapen är part i och som rör trygg energiförsörjning,
 - ii) medlemsstatens rättigheter och skyldigheter med avseende på dessa tredjeländer, enligt avtal som ingåtts med tredjeländerna i den mån avtalen överensstämmer med gemenskapslagstiftningen, och
 - iii) andra specifika omständigheter och förhållanden i fallet och i det berörda tredjelandet.

4. Tillsynsmyndigheten ska utan dröjsmål anmäla beslutet till kommissionen, tillsammans med all relevant information beträffande beslutet.

▼B

5. Medlemsstaterna ska se till att tillsynsmyndigheten eller den utsedda behöriga myndighet som avses i punkt 3 b, innan tillsynsmyndigheten antar ett beslut om certifiering, begär ett yttrande från kommissionen om huruvida

- a) den berörda enheten uppfyller kraven i artikel 9, och
- b) ett beviljande av certifiering kan äventyra en trygg energiförsörjning till gemenskapen.

6. Kommissionen ska behandla den begäran som avses i punkt 5 så snart den har mottagits. Inom två månader efter det att begäran har mottagits ska kommissionen avge sitt yttrande till den nationella tillsynsmyndigheten eller, om begäran kommit från den utsedda behöriga myndigheten, till den myndigheten.

När kommissionen utarbetar sitt yttrande kan den begära in synpunkter från byrån, berörd medlemsstat och berörda parter. I ett sådant fall ska tvåmånadersperioden förlängas med två månader.

Om kommissionen inte har avgett något yttrande inom den period som avses i första och andra styckena ska den inte anses ha några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.

7. När kommissionen bedömer huruvida den kontroll som utövas av en eller flera personer från tredjeländer kommer att äventyra en trygg energiförsörjning till gemenskapen, ska den beakta

- a) de särskilda omständigheterna i fallet och i det eller de berörda tredjeländerna, och
- b) gemenskapens rättigheter och skyldigheter med avseende på det eller de tredjeländerna enligt internationell rätt, inbegripet avtal med ett eller flera tredjeländer som gemenskapen är part i och som rör en trygg energiförsörjning.

8. Den nationella tillsynsmyndigheten ska anta sitt slutliga beslut om certifieringen inom två månader efter utgången av den period som avses i punkt 6. När den nationella tillsynsmyndigheten antar sitt slutliga beslut ska den ta största hänsyn till kommissionens yttrande. I varje fall ska medlemsstaterna ha rätt att vägra certifiering när beviljande av certifiering äventyrar en trygg energiförsörjning i den egna medlemsstaten eller i en annan medlemsstat. När en medlemsstat har utsett en annan behörig myndighet för att bedöma punkt 3 b, kan medlemsstaten kräva att den nationella tillsynsmyndigheten antar sitt slutliga beslut i överensstämmelse med den behöriga myndighetens bedömning. Den tillsynsmyndighetens slutliga beslut och kommissionens yttrande ska offentliggöras tillsammans. Om det slutliga beslutet avviker från kommissionens yttrande ska den berörda medlemsstaten tillhandahålla och offentliggöra, tillsammans med beslutet, skälen för detta beslut.

▼B

9. Inget i denna artikel ska påverka medlemsstaternas rätt att, i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen, utöva inhemsk rättslig kontroll för att skydda legitima intressen som rör allmän säkerhet.

10. Kommissionen kan anta riktlinjer där detaljer anges för förfarandet vid tillämpningen av denna artikel. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

11. Denna artikel, med undantag av punkt 3 a, ska också tillämpas på medlemsstater som omfattas av ett undantag enligt artikel 49.

*Artikel 12***Utseende av systemansvariga för lagringssystem och LNG-anläggningar**

Medlemsstaterna ska, för en tid som de själva bestämmer med beaktande av effektivitet och ekonomisk balans, utse eller ålägga de naturgasföretag som äger lagringssystem eller LNG-anläggningar att utse en eller flera systemansvariga för lagringssystem och LNG-anläggningar.

*Artikel 13***Uppgifter som åligger de systemansvariga för överförings-, lagrings- och/eller LNG-anläggningar**

1. Den som är systemansvarig för överförings-, lagrings- och/eller LNG-anläggningar

a) ska på affärsmässiga villkor och med vederbörlig hänsyn till miljön driva, underhålla och utveckla säkra, tillförlitliga och effektiva överförings-, lagrings- och/eller LNG-anläggningar för att säkra en öppen marknad, samt säkerställa tillräckliga resurser för fullgörandet av skyldigheten att tillhandahålla tjänster,

b) får inte diskriminera systemanvändare eller kategorier av systemanvändare, i synnerhet inte till förmån för anknutna företag,

c) ska förse övriga systemansvariga för överförings-, lagrings- och/eller distributionssystem och/eller systemansvariga för en LNG-anläggning med den information som behövs för att säkerställa att transport och lagring av naturgas kan ske på ett sätt som är förenligt med säker och effektiv drift av det sammanlänkade systemet,

d) ska förse systemanvändarna med den information de behöver för effektivt tillträde till systemet.

2. Varje systemansvarig för överföringssystem ska bygga upp en tillräcklig gränsöverskridande kapacitet för att integrera en europeisk överföringsinfrastruktur för att tillgodose alla ekonomiskt rimliga och tekniskt genomförbara kapacitetsbehov och ta hänsyn till en tryggad gasförsörjning.

▼B

3. De regler om balans av gasöverföringssystemet som fastställs av de systemansvariga för överföringssystemen ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande, vilket även ska gälla för reglerna om de avgifter som tas ut av systemanvändarna för utnyttjande av de systemansvarigas nät för obalanser i energitillförseln. Villkor och bestämmelser, inklusive regler och tariffer, för systemansvarigas tillhandahållande av sådana tjänster ska fastställas på ett icke-diskriminerande sätt som avspeglar de verkliga kostnaderna enligt en metod som är förenlig med artikel 41.6 och ska offentliggöras.

4. Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna får begära att den systemansvarige för överföringssystemet uppfyller vissa miniminormer i fråga om underhåll och utbyggnad av överföringssystemet, inbegripet sammanlänkningskapaciteten.

5. Systemansvariga för överföringssystem ska anskaffa den energi de behöver för att kunna utföra sin verksamhet på ett transparent, icke-diskriminerande och marknadsorienterat sätt.

*Artikel 14***Oberoende systemansvariga (ISO)****▼M2**

1. Om överföringssystemet den 3 september 2009 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får en medlemsstat besluta att inte tillämpa artikel 9.1 och utse en oberoende systemansvarig (ISO) på förslag av överföringssystemets ägare (TSOW).

Vad gäller den del av överföringssystemet som kopplar samman en medlemsstat med ett tredjeland, mellan den medlemsstatens gräns och den första anslutningspunkten i den medlemsstatens nät, om överföringssystemet den 23 maj 2019 tillhörde ett vertikalt integrerat företag, får den medlemsstaten besluta att inte tillämpa artikel 9.1 och utse en oberoende systemansvarig (ISO) på förslag av överföringssystemets ägare (TSOW).

Utnämningen av en oberoende systemansvarig (ISO) ska godkännas av kommissionen.

▼B

2. Medlemsstaten får endast godkänna och utse en oberoende systemansvarig om följande villkor är uppfyllda:

- a) Den sökande har visat att den uppfyller kraven i artikel 9.1 b, c och d.
- b) Den sökande har visat att den förfogar över nödvändiga ekonomiska, tekniska, fysiska och mänskliga resurser för att utföra sina uppgifter enligt artikel 13.
- c) Den sökande förbinder sig att genomföra en tioårig nätutvecklingsplan, som övervakas av tillsynsmyndigheten.
- d) Överföringssystemets ägare har uppvisat förmåga att fullgöra sina skyldigheter enligt punkt 5. För detta ändamål ska ägaren tillhandahålla samtliga utkast till avtal med det sökande företaget och övriga relevanta enheter.
- e) Den sökande har visat förmåga att fullgöra sina skyldigheter enligt förordning (EG) nr 715/2009, inbegripet samarbete mellan systemansvariga för överföringssystem på europeisk och regional nivå.

▼B

3. Företag som av tillsynsmyndigheten intygas uppfylla villkoren i artikel 11 och i punkt 2 i den här artikeln ska av medlemsstaterna godkännas och utnämnas till oberoende systemansvariga. Certifieringsförfarandet i antingen artikel 10 i detta direktiv och i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009 eller i artikel 11 i detta direktiv ska tillämpas.

4. Varje oberoende systemansvarig ska ansvara för att bevilja och förvalta tredje parts tillträde, inbegripet inkasseringen av tillträdes- och kapacitetsavgifter, och för att driva, underhålla och utveckla överföringssystemet, samt för att säkerställa att systemet på lång sikt kan uppfylla rimliga krav genom investeringsplanering. Vid utvecklingen av överföringssystemet ska den oberoende systemansvarige ansvara för planering (inbegripet tillståndsförfarande), uppförande och idriftsättning av den nya infrastrukturen. I detta syfte ska den oberoende systemansvarige agera som systemansvarig för överföringssystemet i enlighet med detta kapitel. Överföringssystemets ägare ska inte ansvara för att bevilja och förvalta tredje parts tillträde eller för investeringsplanering.

5. Om en oberoende systemansvarig har utsetts ska överföringssystemets ägare fullgöra följande skyldigheter:

- a) Tillhandahålla den oberoende systemansvarige det samarbete och stöd som krävs för att denne ska kunna utföra sina uppgifter, i synnerhet all relevant information.
- b) Finansiera de investeringar som den oberoende systemansvarige har beslutat om och som godkänts av tillsynsmyndigheten, eller medge att finansieringen görs av någon berörd part, inklusive den oberoende systemansvarige. Finansieringsmetoden ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten ska, innan beslut om godkännande fattas, samråda med överföringssystemets ägare och andra berörda parter.
- c) Stå för skadeståndsansvar i anslutning till nättillgångarna, med undantag av den del av ansvaret som avser den oberoende systemansvariges uppgifter.
- d) Ge garantier för att underlätta finansieringen av en utbyggnad av nätet, med undantag av sådana investeringar där ägaren, i enlighet med led b, har medgett att finansieringen görs av någon berörd part, inklusive den oberoende systemansvarige.

6. Den berörda nationella konkurrensmyndigheten ska i nära samverkan med tillsynsmyndigheten ges alla relevanta befogenheter för att på ett effektivt sätt kunna övervaka att ägaren av överföringssystemet fullgör sina skyldigheter enligt punkt 5.

Artikel 15

Åtskillnad av ägare till överföringssystem (TSOW) och systemansvariga för lagringssystem

1. Om en oberoende systemansvarig har utsetts ska ägare till överföringssystem och systemansvariga för lagringssystem som ingår i vertikalt

▼B

integrerade företag vara oberoende av annan verksamhet som inte rör överföring, distribution och lagring, åtminstone när det gäller juridisk form, organisation och beslutsfattande.

Denna artikel ska endast gälla lagringsanläggningar som är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändiga för ett effektivt tillträde till systemet för leverans till kunderna i enlighet med artikel 33.

2. För att säkerställa att den ägare till överföringssystem och den systemansvarige för lagringssystemet som avses i punkt 1 är oberoende ska följande minimikriterier gälla:

- a) De personer som ansvarar för ledningen av ägaren till överföringssystemet och den systemansvarige för lagringssystemet får inte ingå i företagsstrukturer i det integrerade naturgasföretag som direkt eller indirekt ansvarar för den dagliga driften när det gäller produktion eller leverans av naturgas.
- b) Lämpliga åtgärder ska vidtas för att se till att de yrkesmässiga intressena hos de personer som ansvarar för ledningen av ägaren till överföringssystemet och den systemansvarige för lagringssystemet beaktas på ett sätt som säkerställer att dessa personer kan agera självständigt.
- c) Den systemansvarige för lagringssystemet ska ha faktisk beslutanderätt, oberoende av det integrerade naturgasföretaget, när det gäller de tillgångar som behövs för drift, underhåll och utveckling av lagringsanläggningar. Detta ska inte hindra förekomsten av lämpliga samordningssystem för att säkerställa ett skydd för moderbolagets ekonomiska och förvaltningsmässiga övervakningsrättigheter när det gäller avkastningen på tillgångar, som regleras indirekt i enlighet med artikel 41.6, i ett dotterbolag. Detta ska särskilt göra det möjligt för moderbolaget att godkänna den årliga finansieringsplan eller det motsvarande instrument som upprättas av den systemansvarige för lagringssystemet och att fastställa övergripande gränser för dess dotterbolags skuldsättningsnivå. Det ska inte vara tillåtet för moderbolaget att ge instruktioner för den dagliga driften eller om enskilda beslut beträffande uppförande eller uppgradering av lagringsanläggningar, så länge dessa beslut inte överskrider villkoren i den godkända finansieringsplanen eller motsvarande instrument.
- d) Ägaren till överföringssystemet och den systemansvarige för lagringssystemet ska upprätta en övervakningsplan, där det anges vilka åtgärder som vidtagits för att motverka diskriminerande beteende, och se till att planen följs. I övervakningsplanen ska det anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla dessa mål. Den person eller det organ som ansvarar för att övervakningsplanen följs ska till tillsynsmyndigheten lämna en årlig rapport, som ska offentliggöras, om de åtgärder som vidtagits.

▼B

3. Kommissionen får utfärda riktlinjer för att säkerställa att överföringssystemets ägare och den systemansvarige för lagringssystemet i alla avseenden uppfyller punkt 2 i denna artikel. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

*Artikel 16***Konfidentiell behandling när det gäller systemansvariga för överföringssystem (TSO) och ägare till överföringssystem (TSOW)**

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 30 eller någon annan lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter, ska varje systemansvarig för och ägare till överförings- och lagringssystem och/eller LNG-anläggningar behandla kommersiellt känsliga uppgifter som erhålls i verksamheten konfidentiellt, och förhindra att sådana uppgifter om den egna verksamheten som kan vara kommersiellt fördelaktiga röjs på ett diskriminerande sätt. Den ska i synnerhet inte röja kommersiellt känsliga uppgifter för övriga delar av företaget såvida inte detta är nödvändigt för att genomföra en affärstransaktion. För att efterlevnaden av reglerna om åtskillnad av information ska kunna säkerställas, ska medlemsstaterna säkerställa att överföringssystemets ägare, inklusive i fall av en systemansvarig med kombinerat ansvar, den systemansvarige för distributionssystemet, och övriga delar av företaget inte heller har gemensamma funktioner, t.ex. gemensam juridisk avdelning, med undantag för rent administrativa funktioner eller IT-funktioner.

2. Systemansvariga för överförings- och lagringssystem och/eller LNG-anläggningar får inte, i samband med anknutna företags försäljning eller köp av naturgas, missbruka kommersiellt känsliga uppgifter som erhållits från tredje part i samband med tillhandahållande av eller förhandlingar om tillträde till systemet.

3. Information som är nödvändig för en effektiv konkurrens och en välfungerande marknad ska offentliggöras. Denna skyldighet påverkar inte kravet att behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt.

KAPITEL IV

OBEROENDE SYSTEMANSVARIGA FÖR ÖVERFÖRING (ITO)*Artikel 17***Tillgångar, utrustning, personal och identitet**

1. Den oberoende systemansvarige för överföring ska vara utrustad med alla de mänskliga, tekniska, fysiska och ekonomiska resurser som är nödvändiga för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta direktiv och bedriva gasöverföringsverksamhet, särskilt följande:

- a) Tillgångar som är nödvändiga för gasöverföringsverksamheten, bl.a. överföringssystemet, ska ägas av den oberoende systemansvarige för överföring.

▼B

b) Personal som är nödvändig för gasöverföringsverksamheten, bl.a. för utförande av alla verksamhetsuppgifter, ska vara anställd hos den oberoende systemansvarige för överföring.

c) Inhyrning av personal och tillhandahållande av tjänster till och från andra delar av det vertikalt integrerade företaget ska vara förbjuden. Detta ska dock inte hindra den oberoende systemansvarige för överföring från att tillhandahålla tjänster till det vertikalt integrerade företaget under förutsättning att

i) tillhandahållandet av dessa tjänster inte diskriminerar systemanvändarna, att de är tillgängliga för samtliga systemanvändare på samma villkor och inte inskränker, snedvrider eller förhindrar konkurrensen avseende produktion eller leverans, och

ii) villkoren för tillhandahållandet av tjänsterna har godkänts av tillsynsmyndigheten.

d) Utan att det påverkar tillämpningen av tillsynsorganets beslut enligt artikel 20, ska tillräckliga ekonomiska resurser för framtida investeringsprojekt och/eller för ersättande av befintliga tillgångar göras tillgängliga för den oberoende systemansvarige för överföring i god tid av det vertikalt integrerade företaget efter en vederbörlig begäran från den oberoende systemansvarige för överföring.

2. Gasöverföringsverksamheten ska åtminstone omfatta följande uppgifter utöver dem som anges i artikel 13:

a) Företräda den oberoende systemansvarige för överföring och hålla kontakt med tredje parter och tillsynsmyndigheter.

b) Företräda den systemansvarige för överföringssystemet inom det europeiska nätverket av systemansvariga för överföringssystem för gas ("Entso för gas").

c) Bevilja och förvalta tredje parts tillträde på ett icke-diskriminerande sätt mellan systemanvändare eller kategorier av systemanvändare.

d) Uppbära alla avgifter som härrör från överföringssystemet, bl.a. avgifter för tillträde, balansavgifter för stödtjänster, t.ex. gasbehandling, inköp av tjänster (balanskostnader, kompensation för energiförluster).

e) Utföra drift, underhåll och utveckling av ett säkert, effektivt och ekonomiskt överföringssystem.

f) Planera investeringar för att se till att systemet på lång sikt kan tillgodose en rimlig efterfrågan och garantera säkra leveranser.

g) Inrätta lämpliga samriskföretag, bl.a. med en eller flera systemansvariga för överföringssystem, gasbörser och andra relevanta aktörer, för att söka nå målen att vidareutveckla regionala marknader eller underlätta liberaliseringen.

▼B

h) Tillhandahålla alla typer av företagstjänster, bl.a. juridiska tjänster, redovisnings- och IT-tjänster.

3. Oberoende systemansvariga för överföring ska organisera sig i en juridisk form enligt artikel 1 i rådets direktiv 68/151/EEG ⁽¹⁾.

4. Den oberoende systemansvarige för överföring får inte i företagsprofil, kommunikationer, firmamärke och lokaler skapa förvirring i fråga om den separata identiteten av det vertikalt integrerade företaget eller någon del därav.

5. Den oberoende systemansvarige för överföring får inte dela IT-system eller IT-utrustning, fysiska lokaler och säkerhetssystem för åtkomst med någon del av det vertikalt integrerade företaget, och inte heller använda samma konsulter eller externa entreprenörer för IT-system eller IT-utrustning och säkerhetssystem för åtkomst.

6. De oberoende systemansvariga för överförings räkenskaper ska revideras av en annan revisor än den som reviderar det vertikalt integrerade företaget, eller någon del av detta.

*Artikel 18***Oberoende för den oberoende systemansvarige för överföring**

1. Utan att det påverkar de beslut som fattas av tillsynsorganet enligt artikel 20 ska den oberoende systemansvarige för överföring ha

a) faktisk beslutanderätt, oberoende av det vertikalt integrerade företaget, när det gäller de tillgångar som är nödvändiga för att driva, underhålla eller utveckla nätet,

b) befogenhet att anskaffa medel på kapitalmarknaden, särskilt genom lån och kapitalökning.

2. Den oberoende systemansvarige för överföring ska alltid agera så att det säkerställs att det finns tillräckliga resurser för att bedriva överföringsverksamheten korrekt och effektivt samt för att utveckla och upprätthålla ett effektivt, säkert och ekonomiskt överföringssystem.

3. Det vertikalt integrerade företags dotterbolag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet får inte direkt eller indirekt inneha aktier i den oberoende systemansvarige för överföring. Den oberoende systemansvarige för överföring får varken direkt eller indirekt äga aktier i något av det vertikalt integrerade företags dotterbolag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet eller erhålla aktieutdelningar eller andra ekonomiska förmåner från sådana dotterbolag.

⁽¹⁾ Rådets första direktiv 68/151/EEG av den 9 mars 1968 om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (EGT L 65, 14.3.1968, s. 8).

▼B

4. Den oberoende systemansvarige för överförings övergripande företagsledningsstruktur och företagsform ska säkerställa ett effektivt oberoende för den oberoende systemansvarige för överföring i enlighet med detta kapitel. Det vertikalt integrerade företaget får inte direkt eller indirekt bestämma den oberoende systemansvarige för överförings konkurrensbeteende i förhållande till den oberoende systemansvarige för överförings dagliga verksamhet och nätförvaltning, eller i förhållande till den verksamhet som är nödvändig för att utarbeta den tioåriga nätutvecklingsplanen enligt artikel 22.

5. När oberoende systemansvariga för överföringssystem fullgör sina uppgifter enligt artiklarna 13 och 17.2 i detta direktiv och följer artiklarna 13.1, 14.1 a, 16.2, 16.3, 16.5, 18.6 och 21.1 i förordning (EG) nr 715/2009 får de inte diskriminera olika personer eller enheter och får inte inskränka, snedvrida eller förhindra konkurrens i produktions- eller leveransverksamhet.

6. Alla kommersiella och ekonomiska förbindelser mellan det vertikalt integrerade företaget och den oberoende systemansvarige för överföring, bl.a. lån från den oberoende systemansvarige för överföring till det vertikalt integrerade företaget, ska ske på marknadsvillkor. Den oberoende systemansvarige för överföring ska noggrant notera sådana kommersiella och ekonomiska förbindelser och göra dem tillgängliga för tillsynsmyndigheten på dennas begäran.

7. Den oberoende systemansvarige för överföring ska förelägga för tillsynsmyndighetens godkännande alla kommersiella och ekonomiska avtal med det vertikalt integrerade företaget.

8. Den oberoende systemansvarige för överföring ska informera tillsynsmyndigheten om de ekonomiska resurser som avses i artikel 17.1 d och som finns tillgängliga för framtida investeringsprojekt och/eller för att ersätta befintliga tillgångar.

9. Det vertikalt integrerade företaget ska avstå från alla handlingar som försvårar för eller förhindrar den oberoende systemansvarige för överföring att fullgöra sina skyldigheter enligt detta kapitel och får inte kräva att den oberoende systemansvarige för överföring ska begära tillstånd från det vertikalt integrerade företaget för att fullgöra dessa skyldigheter.

10. Ett företag som har certifierats av tillsynsmyndigheten att det uppfyller kraven i detta kapitel ska godkännas och utses till oberoende systemansvarig för överföring av den berörda medlemsstaten. Certifieringsförfarandet i antingen artikel 10 i detta direktiv och i artikel 3 i förordning (EG) nr 715/2009 eller i artikel 11 i detta direktiv ska tillämpas.

Artikel 19

Oberoende för den oberoende systemansvarige för överförings personal och företagsledning

1. Beslut om utnämning, förlängning, arbetsvillkor, bl.a. löner, och uppsägning av personer med ansvar för företagsledning och/eller ledamöter av den oberoende systemansvarige för överförings administrativa organ ska fattas av den oberoende systemansvarige för överförings tillsynsorgan, som utsetts i enlighet med artikel 20.

▼B

2. Identiteten hos och de villkor som reglerar tjänsteperioden, dess varaktighet och uppsägningen för personer som utsetts av tillsynsorganet för utnämning eller förlängning såsom personer med ansvar för verkställande ledning och/eller ledamöter av den oberoende systemansvarige för överförings administrativa organ samt skälen till varje beslut att avsluta en sådan tjänsteperiod ska meddelas tillsynsmyndigheten. Dessa villkor och beslut som avses punkt 1 ska endast vara bindande om tillsynsmyndigheten inom en treveckorsperiod efter underrättelsen inte har gjort några invändningar.

Tillsynsmyndigheten får göra invändningar mot de beslut som avses i punkt 1

a) om den hyser tvivel på det yrkesmässiga oberoendet hos en utsedd person som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamot av något administrativt organ, eller

b) om den, vid ett förtida avbrytande av tjänsteperioden, hyser tvivel om det berättigade i ett sådant förtida avbrytande.

3. Ingen yrkesmässig position eller affärsförbindelse och inget yrkesmässigt ansvar eller intresse, vare sig direkt eller indirekt, i eller med det vertikalt integrerade företaget eller någon del av detta, eller med någon annan majoritetsaktieägare än den oberoende systemansvarige för överföring får utövas under en treårsperiod före utnämningen av personer med ansvar för företagsledning och/eller ledamöter av den oberoende systemansvarige för överförings administrativa organ, vilka omfattas av denna punkt.

4. Personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i administrativa organ samt den oberoende systemansvarige för överförings anställda får inte yrkesmässigt ha någon position eller något ansvar, något intresse eller någon affärsförbindelse, vare sig direkt eller indirekt, i eller med någon annan del av det vertikalt integrerade företaget eller med dess majoritetsaktieägare.

5. Personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i administrativa organ samt den oberoende systemansvarige för överförings anställda får inte ha något intresse eller erhålla ekonomiska förmåner, vare sig direkt eller indirekt, från någon annan del av det vertikalt integrerade företaget än den oberoende systemansvarige för överföring. Deras lön får inte bero på det vertikalt integrerade företags verksamhet eller resultat som inte härrör från den oberoende systemansvarige för överföring.

6. Personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i den oberoende systemansvarige för överförings administrativa organ ska garanteras effektiv rätt att till tillsynsmyndigheten rikta klagomål mot förtida avbrytande av deras tjänsteperiod.

7. Efter avslutad tjänsteperiod hos den oberoende systemansvarige för överföring får inte personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i något av dess administrativa organ yrkesmässigt ha någon position eller något ansvar, något intresse eller någon affärsförbindelse med någon annan del av det vertikalt integrerade företaget än den oberoende systemansvarige för överföring, eller med dess majoritetsaktieägare under en period på minst fyra år.

▼B

8. Punkt 3 ska tillämpas på majoriteten av de personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i det administrativa organet för den oberoende systemansvarige för överföring.

De personer som ansvarar för företagsledningen och/eller är ledamöter i det administrativa organet för den oberoende systemansvarige för överföring och som inte omfattas av punkt 3 får inte ha utövat någon ledningsverksamhet eller någon annan relevant verksamhet i det vertikalt integrerade företaget under minst sex månader före sin utnämning.

Första stycket i denna punkt och punkterna 4–7 ska gälla samtliga personer som tillhör den verkställande ledningen samt dem som rapporterar direkt till dessa personer i frågor som rör drift, underhåll eller utveckling av nätet.

*Artikel 20***Tillsynsorgan**

1. Den oberoende systemansvarige för överföring ska ha ett tillsynsorgan som ansvarar för beslut som kan ha en väsentlig inverkan på värdet på aktieägarnas tillgångar i den oberoende systemansvarige för överföring, särskilt beslut om godkännande av de årliga och de långsiktiga finansieringsplanerna, den systemansvariges skuldsättningsgrad och utdelningar till aktieägarna. De beslut som faller inom tillsynsorganets ansvarsområde omfattar inte sådana beslut som rör den dagliga verksamheten för den oberoende systemansvarige för överföring och den dagliga förvaltningen av nätet eller den verksamhet som är nödvändig för att utarbeta den tioåriga nätutvecklingsplanen enligt artikel 22.

2. Tillsynsorganet ska bestå av ledamöter som företräder det vertikalt integrerade företaget, ledamöter som företräder tredje parts aktieägare och, om så föreskrivs i någon medlemsstats lagstiftning, företrädare för andra intressenter såsom den oberoende systemansvarige för överföringsanställda.

3. Artikel 19.2 första stycket och artikel 19.3–19.7 ska tillämpas på minst hälften av tillsynsorganets ledamöter minus en.

Artikel 19.2 andra stycket b ska tillämpas på alla ledamöter i tillsynsorganet.

*Artikel 21***Övervakningsplan och övervakningsansvarig**

1. Medlemsstaterna ska se till att den oberoende systemansvarige för överföring upprättar och genomför en övervakningsplan där det anges vilka åtgärder som vidtas för att motverka diskriminerande beteende och på lämpligt sätt se till att planen följs. I övervakningsplanen ska det anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla dessa mål. Övervakningsplanen ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande. Utan att det påverkar tillsynsmyndighetens befogenheter ska den övervakningsansvarige oberoende övervaka att planen följs.

▼B

2. Tillsynsorganet ska utse en övervakningsansvarig som ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får vägra att godkänna den övervakningsansvarige endast på grund av bristande oberoende eller yrkesmässig kapacitet. Den övervakningsansvarige kan vara en fysisk eller en juridisk person. Artikel 19.2–19.8 ska tillämpas på den övervakningsansvarige.

3. Den övervakningsansvarige ska ansvara för följande åtgärder:

- a) Övervaka genomförandet av övervakningsplanen.
- b) Utarbeta en årsrapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra övervakningsplanen och överlämna den till tillsynsmyndigheten.
- c) Rapportera till tillsynsorganet och utfärda rekommendationer för övervakningsprogrammet och dess genomförande.
- d) Underrätta tillsynsmyndigheten om betydande överträdelser i fråga om genomförandet av övervakningsplanen.
- e) Rapportera till tillsynsmyndigheten om kommersiella och ekonomiska förbindelser mellan det vertikalt integrerade företaget och den oberoende systemansvarige för övervakning.

4. Den övervakningsansvarige ska förelägga tillsynsmyndigheten föreslagna beslut om investeringsplanen eller om enskilda investeringar i nätet. Detta ska ske senast när företagsledningen och/eller den oberoende systemansvarige för överförings behöriga administrativa organ överlämnar dem till tillsynsorganet.

5. När det vertikalt integrerade företaget under bolagsstämman eller genom omröstning bland det utsedda tillsynsorganets ledamöter har motsatt sig antagandet av ett beslut så att detta hindrar eller försenar investeringar, som enligt den tioåriga nätutvecklingsplanen skulle ha verkställts i nätet inom de följande tre åren, ska den övervakningsansvarige rapportera detta till tillsynsmyndigheten, som då ska vidta åtgärder i enlighet med artikel 22.

6. De villkor som reglerar den övervakningsansvariges uppdrag eller anställningsvillkor, inbegripet uppdragets varaktighet, ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande. Villkoren ska säkerställa den övervakningsansvariges oberoende, bland annat genom att förse den övervakningsansvarige med de resurser som krävs för uppdragets fullgörande. Under uppdragsperioden får den övervakningsansvarige inte ha något annat yrkesmässigt uppdrag, ansvar eller intresse, direkt eller indirekt, i eller med någon del av det vertikalt integrerade företaget eller dess majoritetsaktieägare.

7. Den övervakningsansvarige ska regelbundet rapportera, antingen muntligt eller skriftligt, till tillsynsmyndigheten och ska ha rätt att regelbundet rapportera, antingen muntligt eller skriftligt, till den oberoende systemansvarige för överförings tillsynsorgan.

▼B

8. Den övervakningsansvarige får delta i alla möten i den oberoende systemansvarige för överförings företagsledning eller administrativa organ, i tillsynsorganets möten och vid bolagsstämman. Den övervakningsansvarige ska delta i alla möten där följande frågor diskuteras:

- a) Villkor för tillträde till nätet enligt vad som föreskrivs i förordning (EG) nr 715/2009, särskilt vad avser tariffer, tjänster för tillträde för tredje part, kapacitetstilldelning, överbelastningshantering, transparens, balans och sekundärmarknader.
- b) Projekt som genomförs för att driva, underhålla och utveckla överföringsnätet, bl.a. investeringar i nya transportförbindelser, i expanderad kapacitet och i optimering av befintlig kapacitet.
- c) Inköp eller försäljning av energi som krävs för överföringssystemets drift.

9. Den övervakningsansvarige ska övervaka att den oberoende systemansvarige för överföring följer artikel 16.

10. Den övervakningsansvarige ska ha tillgång till alla relevanta uppgifter och till den oberoende systemansvarige för överförings kontor och till all information som är nödvändig för att fullgöra sin uppgift.

11. Efter tillsynsmyndighetens godkännande får tillsynsorganet säga upp den övervakningsansvarige. Tillsynsorganet ska på anmodan av tillsynsmyndigheten säga upp den övervakningsansvarige på grund av bristande oberoende eller yrkesmässig kapacitet.

12. Den övervakningsansvarige ska ha tillgång till den oberoende systemansvarige för överförings kontor utan anmälan i förväg.

*Artikel 22***Nätutveckling och befogenhet att fatta investeringsbeslut**

1. Den oberoende systemansvarige för överföring ska varje år till tillsynsmyndigheten överlämna en tioårig nätutvecklingsplan som grundar sig på befintlig och förutsedd tillgång och efterfrågan efter att ha samrått med alla berörda intressenter. Denna nätutvecklingsplan ska innehålla effektiva åtgärder för att garantera systemets ändamålsenlighet och säkra leveranser.

2. Den tioåriga nätutvecklingsplanen ska särskilt

- a) för marknadsaktörerna ange de viktigaste överföringsinfrastrukturer som behöver byggas ut eller uppgraderas under de kommande tio åren,
- b) innehålla alla investeringar som redan beslutats och fastställa nya investeringar som ska verkställas under de kommande tre åren, och
- c) ange en tidsfrist för alla investeringsprojekt.

▼B

3. När den tioåriga nätutvecklingsplanen utarbetas, ska den oberoende systemansvarige för överföring göra rimliga antaganden om utvecklingen av produktionen, leveranserna, förbrukningen och utbytet med andra länder med beaktande av investeringsplanerna för regionala och gemenskapstäckande nät, samt investeringsplaner för lagring och anläggningar för återförgasning av LNG.

4. Tillsynsmyndigheten ska ha öppna och transparenta samråd med alla nuvarande och potentiella systemanvändare om den tioåriga nätutvecklingsplanen. Av personer eller företag som hävdar att de är potentiella systemanvändare får det krävas att de underbygger sådana påståenden. Tillsynsmyndigheten ska offentliggöra resultatet av samrådsprocessen, särskilt eventuella investeringsbehov.

5. Tillsynsmyndigheten ska undersöka om den tioåriga nätutvecklingsplanen omfattar alla investeringsbehov som fastställts under samrådsprocessen och om den överensstämmer med den icke-bindande gemenskapsomfattande tioåriga investeringsplan som avses i artikel 8.3 b i förordning (EG) nr 715/2009 ("gemenskapsomfattande nätutvecklingsplan"). Om det uppstår några tvivel om överensstämmelse med den gemenskapsomfattande nätutvecklingsplanen, ska tillsynsmyndigheten samråda med byrån. Tillsynsmyndigheten kan kräva att den systemansvarige för överföringssystemet ändrar sin tioåriga nätutvecklingsplan.

6. Tillsynsmyndigheten ska övervaka och utvärdera genomförandet av den tioåriga nätutvecklingsplanen.

7. För det fall den systemansvarige för överföringssystemet av någon annan orsak än tvingande orsaker som ligger utanför dennes kontroll, inte verkställer en investering som enligt den tioåriga nätutvecklingsplanen skulle ha verkställts inom de följande tre åren, ska medlemsstaterna se till att tillsynsmyndigheten är skyldig att vidta minst en av följande åtgärder för att säkerställa att investeringen i fråga görs om den fortfarande är relevant på grundval av den senaste tioåriga nätutvecklingsplanen:

- a) Kräva att den systemansvarige för överföringssystemet verkställer investeringen.
- b) Anordna ett anbudsförfarande som är öppet för alla investerare för investeringen.
- c) Förpliktiga den oberoende systemansvarige för överföring att godta en kapitalökning för att finansiera nödvändiga investeringar och tillåta oberoende investerare att delta i kapitalet.

Om tillsynsmyndigheten har utnyttjat sina befogenheter enligt första stycket b får den kräva att den oberoende systemansvarige för överföring godtar något eller några av följande alternativ, nämligen

- a) finansiering av tredje part,
- b) konstruktion av tredje part,
- c) egen utbyggnad av den nya tillgången i fråga,
- d) egen drift av den nya tillgången i fråga.

▼B

Den systemansvarige för överföringssystemet ska lämna investerarna all information som behövs för att göra investeringen, ska koppla nya tillgångar till överföringsnätet och ska allmänt på bästa sätt vinnlägga sig om att underlätta genomförandet av investeringsprojektet.

Relevanta finansieringsarrangemang ska underställas tillsynsmyndighetens godkännande.

8. Om tillsynsmyndigheten har utnyttjat sina befogenheter enligt punkt 7 första stycket ska de relevanta tariffbestämmelserna omfatta investeringskostnaderna i fråga.

Artikel 23

Beslutsbefogenhet avseende koppling av lagringsanläggningar, anläggningar för återförgasning av LNG och industrikunder till överföringssystemet

1. Den oberoende systemansvarige för överföring ska inrätta och offentliggöra transparenta och effektiva förfaranden och tariffer för icke-diskriminerande inkoppling av lagringsanläggningar, anläggningar för återförgasning av LNG och kunder inom industrin till överföringssystemet. Dessa förfaranden ska underställas de nationella tillsynsmyndigheternas godkännande.

2. Den oberoende systemansvarige för överföring ska inte ha rätt att vägra inkoppling av nya lagringsanläggningar, anläggningar för återförgasning av LNG och industrikunder på grund av eventuella framtida begränsningar av tillgänglig nätkapacitet eller tillkommande kostnader som uppstår vid nödvändig kapacitetsökning. Den oberoende systemansvarige för överföring ska säkerställa att den nya förbindelsen har tillräcklig inmatnings- och uttagskapacitet.

KAPITEL V

DISTRIBUTION OCH LEVERANS

Artikel 24

Utseende av systemansvariga för distributionssystemet

Medlemsstaterna ska, för en tid som de själva bestämmer med beaktande av effektivitet och ekonomisk balans, utse eller ålägga de företag som äger eller ansvarar för distributionssystem att utse en eller flera systemansvariga för distributionssystemet, och de ska se till att de systemansvariga handlar i överensstämmelse med artiklarna 25, 26 och 27.

Artikel 25

Uppgifter som åligger systemansvariga för distributionssystemet

1. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska säkerställa systemets långsiktiga förmåga att uppfylla rimliga krav på distribution av gas, och på affärsmässiga villkor driva, underhålla och utveckla ett säkert, tillförlitligt och effektivt system inom sitt område, med vederbörlig hänsyn till miljön och främjandet av energieffektivitet.

▼B

2. Den systemansvarige för distributionssystemet får inte i något fall diskriminera mellan systemanvändare eller kategorier av systemanvändare, i synnerhet inte till förmån för sina anknutna företag.

3. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska förse övriga systemansvariga för ett distributions-, överförings- eller lagringssystem eller systemansvariga för en LNG-anläggning med den information som behövs för att säkerställa att transport och lagring av naturgas sker på ett sätt som är förenligt med en säker och effektiv drift av det sammanlänkade systemet.

4. Varje systemansvarig för ett distributionssystem ska förse systemanvändare med den information de behöver för effektivt tillträde till och användning av systemet.

5. När de systemansvariga för distributionssystem ansvarar för balans av gasdistributionssystemet ska de av dem fastställda reglerna härför, inklusive regler för de avgifter för obalanser i energitillförseln som tas ut av användarna av deras nät, vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande. Villkor och bestämmelser, inklusive regler och tariffer, för de systemansvarigas tillhandahållande av sådana tjänster ska fastställas på ett icke-diskriminerande sätt som avspeglar de verkliga kostnaderna enligt en metod som är förenlig med artikel 41.6 och ska offentliggöras.

*Artikel 26***Åtskillnad av systemansvariga för distributionssystemet**

1. Om den systemansvarige för distributionssystemet utgör en del av ett vertikalt integrerat företag ska denne åtminstone vad avser juridisk form, organisation och beslutsfattande vara oberoende av annan verksamhet utan samband med distribution. Dessa regler ska inte ge upphov till någon skyldighet att skilja ägandet av tillgångar i distributionssystemet från det vertikalt integrerade företaget.

2. Utöver de krav som fastställts i punkt 1 ska den systemansvarige för distributionssystemet, om denne utgör en del av ett vertikalt integrerat företag, med avseende på sin organisation och sitt beslutsfattande vara oberoende av annan verksamhet utan samband med distribution. För att uppnå detta ska följande minimikriterier gälla:

- a) De personer som ansvarar för ledningen för den systemansvarige för distributionssystemet får inte ingå i företagsstrukturer i det integrerade naturgasföretaget som direkt eller indirekt ansvarar för den dagliga driften avseende produktion, överföring eller leverans av naturgas.
- b) Lämpliga åtgärder ska vidtas för att se till att de yrkesmässiga intressena hos de personer som ansvarar för ledningen för den systemansvarige för distributionssystemet beaktas på ett sätt som säkerställer att dessa personer kan agera självständigt.

▼B

- c) Den systemansvarige för distributionssystemet ska ha faktisk beslutanterätt, oberoende av det integrerade naturgasföretaget, när det gäller de tillgångar som behövs för att trygga drift, underhåll och utveckling av nätet. För detta ändamål ska den systemansvarige för distributionssystemet förfoga över de resurser som krävs, inbegripet mänskliga, tekniska, ekonomiska och fysiska resurser. Detta bör inte hindra förekomsten av lämpliga samordningsmekanismer för att säkerställa att moderbolagets ekonomiska och förvaltningsmässiga övervakningsrättigheter när det gäller avkastningen på tillgångar, som regleras indirekt i enlighet med artikel 41.6, i ett dotterbolag skyddas. Detta ska särskilt göra det möjligt för moderbolaget att godkänna den årliga finansieringsplan eller det motsvarande instrument som upprättas av den systemansvarige för distributionssystemet och att fastställa övergripande gränser för dess dotterbolags skuldsättningsnivåer. Det ska inte vara tillåtet för moderbolaget att ge instruktioner för den dagliga driften eller om enskilda beslut beträffande uppförande eller uppgradering av distributionsnät, så länge dessa beslut inte överskrider villkoren i den godkända finansieringsplanen eller motsvarande instrument.
- d) Den systemansvarige för distributionssystemet ska upprätta en övervakningsplan, där det anges vilka åtgärder som vidtagits för att motverka diskriminerande beteende, och se till att kontrolleras att planen följs. I övervakningsplanen ska anges vilka specifika skyldigheter de anställda har för att uppfylla detta mål. Den person eller det organ som ansvarar för att övervakningsplanen följs (nedan kallad *den övervakningsansvarige*) ska till den tillsynsmyndighet som avses i artikel 39.1 överlämna en årlig rapport, som ska offentliggöras, om de åtgärder som vidtagits. Den övervakningsansvarige ska vara helt oberoende och ha tillträde till all nödvändig information om den systemansvarige för distributionssystemet och alla anknutna företag för att utföra sitt uppdrag.

3. Om den systemansvarige för distributionssystemet ingår i ett vertikalt integrerat företag ska medlemsstaterna se till att dennes verksamhet övervakas av tillsynsmyndigheterna eller andra behöriga organ, så att den systemansvarige inte kan dra fördel av sin vertikala integration för att snedvrider konkurrensen. Vertikalt integrerade systemansvariga för distributionssystem får i synnerhet inte, i samband med kommunikation och varumärkesprofilering, ge upphov till förvirring i fråga om den separata identitet som leveransdelen av det vertikalt integrerade företaget har.

4. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa punkterna 1, 2 och 3 på integrerade naturgasföretag som har mindre än 100 000 anslutna kunder.

Artikel 27

Skyldighet till konfidentiell behandling för systemansvariga för distributionssystemet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 30 eller någon annan lagstadgad skyldighet att lämna uppgifter ska varje systemansvarig för distributionssystem behandla kommersiellt känsliga uppgifter som

▼B

denne erhåller inom ramen för sin affärsverksamhet konfidentiellt, och ska förhindra att sådana uppgifter om den egna verksamheten som kan vara kommersiellt fördelaktiga röjs på ett diskriminerande sätt.

2. Den systemansvarige för distributionssystemet får, i samband med anknutna företags försäljning eller köp av naturgas, inte missbruka kommersiellt känsliga uppgifter som erhållits från tredje part i samband med tillhandahållande av eller förhandlingar om tillträde till systemet.

*Artikel 28***Slutna distributionssystem**

1. Medlemsstaterna får föreskriva att de nationella tillsynsmyndigheterna eller andra behöriga myndigheter klassificerar som ett slutet distributionssystem ett system som distribuerar gas inom en geografiskt avgränsad industriell eller kommersiell plats eller plats där gemensamma tjänster tillhandahålls och som inte, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4, levererar gas till hushållskunder, såvida

- a) driften eller produktionsprocessen hos systemanvändarna är integrerad av särskilda tekniska skäl eller säkerhetsskäl, eller
- b) systemet distribuerar gas huvudsakligen till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet eller till företag med anknytning till ägaren av eller den driftsansvarige för systemet.

2. Medlemsstaterna får föreskriva att de nationella tillsynsmyndigheterna undantar den driftsansvarige för ett slutet distributionssystem från kravet enligt artikel 32.1 att tarifferna eller de metoder som använts för att beräkna dem måste godkännas innan de träder i kraft i enlighet med artikel 41.

3. Vid beviljandet av undantag enligt punkt 2 ska de gällande tarifferna, eller de metoder som använts för att beräkna dem, på begäran av en användare av det slutna distributionssystemet, ses över och godkännas i enlighet med artikel 41.

4. Undantag enligt punkt 2 ska även kunna beviljas för tillfällig användning av ett litet antal hushåll som har anställning hos eller liknande koppling till ägaren till distributionssystemet och som befinner sig inom det område som får gas levererad genom ett slutet distributionssystem.

*Artikel 29***Kombinerat systemansvar**

Artikel 26.1 ska inte hindra verksamheten för en systemansvarig med kombinerat ansvar för överförings-, LNG-, lagrings- och distributionssystemen, under förutsättning att denne systemansvarige följer artikel 9.1, eller artiklarna 14 och 15, eller kapitel IV, eller omfattas av artikel 49.6.

KAPITEL VI

SÄRREDOVISNING OCH TRANSPARENS I BOKFÖRINGEN

*Artikel 30***Tillgång till räkenskaper**

1. Medlemsstaterna eller varje behörig myndighet de utser, inklusive de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 39.1 och de tvistlösningsmyndigheter som avses i artikel 34.3, ska i den utsträckning som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter ha tillgång till naturgasföretagens bokföring i enlighet med artikel 31.

2. Medlemsstaterna och varje utsedd behörig myndighet, inklusive de tillsynsmyndigheter som avses i artikel 39.1 och tvistlösningsmyndigheterna, ska behandla kommersiellt känsliga uppgifter konfidentiellt. Medlemsstaterna får föreskriva att sådan information offentliggörs om detta är nödvändigt för att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra sina uppgifter.

*Artikel 31***Särredovisning**

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att naturgasföretagens bokföring utförs i enlighet med punkterna 2–5. De naturgasföretag som kan beviljas undantag från denna bestämmelse i enlighet med artikel 49.2 och 49.4 ska åtminstone genomföra sin interna bokföring i enlighet med denna artikel.

2. Naturgasföretag ska, oberoende av ägartyp eller juridisk form, upprätta, låta revidera och offentliggöra sina årsredovisningar i enlighet med de bestämmelser i nationell lagstiftning som avser årsredovisning för aktiebolag och som har fastställts i enlighet med rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 44.2 g ⁽¹⁾ i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag ⁽²⁾.

Företag som inte enligt lag är skyldiga att offentliggöra sin årsredovisning ska hålla en kopia av denna tillgänglig för allmänheten på sitt huvudkontor.

3. Naturgasföretag ska i sin interna bokföring särredovisa verksamhetsgrenarna överföring, distribution, LNG och lagring så som de skulle behöva göra om verksamheterna bedrevs av separata företag, för att undvika diskriminering, korssubventionering och snedvridning av konkurrensen. De ska också redovisa, eventuellt genom en sammanställd

⁽¹⁾ Titeln till direktiv 78/660/EEG har justerats med hänsyn till omnumreringen av artiklarna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i enlighet med artikel 12 i Amsterdamfördraget. Ursprungligen hänvisades det till artikel 54.3 g.

⁽²⁾ EGT L 222, 14.8.1978, s. 11.

▼B

redovisning, andra gasverksamheter utan samband med överföring, distribution, LNG och lagring. Fram till den 1 juli 2007 ska de särredovisa leveranserna till berättigade kunder och leveranserna till icke-berättigade kunder. Inkomster från äganderätt till överförings- eller distributionsnäten ska specificeras i bokföringen. Vid behov ska de upprätta en sammanställd redovisning för annan verksamhet utanför gassektorn. Den interna bokföringen ska omfatta en balansräkning och en resultaträkning för varje verksamhetsgren.

4. Den revision som anges i punkt 2 ska särskilt verifiera att den i punkt 3 angivna skyldigheten att undvika diskriminering och korssubventioner uppfylls.

5. Företagen ska i sin interna bokföring ange de regler för fördelningen av tillgångar och skulder, utgifter och inkomster samt för avskrivningar som de följer vid upprättandet av den separata bokföring som anges i punkt 3, utan att det påverkar tillämpningen av nationellt tillämpliga bestämmelser om bokföring. Dessa interna regler får ändras endast i undantagsfall. Sådana ändringar ska anges och vara vederbörligen motiverade.

6. Årsredovisningen ska i noter ange alla transaktioner av en viss storlek som har genomförts med anknutna företag.

KAPITEL VII

ORGANISATION AV TILLTRÄDE TILL SYSTEMET

*Artikel 32***Tillträde för tredje part**

1. Medlemsstaterna ska se till att det införs en ordning för tredje parts tillträde till överförings- och distributionssystem och LNG-anläggningar grundad på offentliggjorda tariffer, som ska gälla för alla berättigade kunder, inbegripet gashandelsföretag, och som ska tillämpas objektivt utan att någon diskriminerande åtskillnad görs mellan systemanvändarna. Medlemsstaterna ska se till att dessa tariffer, eller de metoder som använts för att beräkna dem, godkänns av en i artikel 39.1 avsedd tillsynsmyndighet innan de träder i kraft i enlighet med artikel 41 samt att tarifferna – och metoderna om endast dessa har godkänts – offentliggörs innan de träder i kraft.

2. Systemansvariga för överföringssystem ska, om det behövs för att kunna utföra arbetsuppgifter bl.a. avseende gränsöverskridande överföring, ha tillträde till nät som tillhör andra systemansvariga för överföringssystem.

3. Bestämmelserna i detta direktiv ska inte hindra att långsiktiga avtal ingås i den mån de överensstämmer med gemenskapens konkurrensregler.

Artikel 33

Tillträde till lagring

1. Vad gäller organiseringen av tillträdet till lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning samt stödtjänster får medlemsstaterna, om detta är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet för leverans till kunderna, välja att organisera detta tillträde i enlighet med något eller båda av de förfaranden som anges i punkterna 3 och 4. Förfarandena ska användas i enlighet med objektiva, transparenta och icke-diskriminerande kriterier.

Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna ska fastställa och offentliggöra kriterier enligt vilka det kan fastställas vilka regler för tillträde som ska tillämpas för lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning. De ska offentliggöra eller ålägga systemansvariga för lagringsanläggningar och överföringssystem att offentliggöra, vilka lagringsanläggningar eller delar av sådana anläggningar respektive vilken lagring av gas i rörledning som tillhandahålls i enlighet med de olika förfaranden som avses i punkterna 3 och 4.

Den skyldighet som avses i andra stycket första meningen ska inte påverka medlemsstaternas valmöjlighet i enlighet med första stycket.

2. Bestämmelserna i punkt 1 gäller inte stödtjänster och tillfällig lagring som rör LNG anläggningar och som krävs för återförgasningsprocessen och efterföljande leverans till överföringssystemet.

3. Vid förhandlat tillträde ska medlemsstaterna eller, om medlemsstaterna föreskrivit detta, tillsynsmyndigheterna vidta nödvändiga åtgärder för att naturgasföretag och berättigade kunder, i eller utanför det område som omfattas av det sammanlänkade systemet, ska kunna förhandla om tillträde till lagringsanläggningar och lagring av gas i rörledning, om detta är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet samt för organiseringen av tillträdet till andra stödtjänster. Parterna ska vara skyldiga att i god anda förhandla om tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster.

Avtalen om tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster ska förhandlas fram med den berörda systemansvarige för lagringssystemet eller med de berörda naturgasföretagen. Tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna ska kräva att de systemansvariga för lagringssystemet och naturgasföretagen senast den 1 januari 2005 och därefter årligen offentliggör sina viktigaste kommersiella villkor för utnyttjandet av lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster.

Vid utarbetandet av dessa villkor ska de systemansvariga för lagringssystemet och naturgasföretagen samråda med systemanvändarna.

▼B

4. Vid reglerat tillträde ska tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att ge naturgasföretag och berättigade kunder, i eller utanför det område som omfattas av det sammanlänkade systemet, rätt till tillträde till lagring, lagring av gas i rörledning och andra stödtjänster på grundval av offentliggjorda tariffer och/eller andra villkor och skyldigheter, när tillträde till lagring och lagring av gas i rörledning är tekniskt och/eller ekonomiskt nödvändigt för att tillhandahålla ett effektivt tillträde till systemet, samt för organiseringen av tillträdet till andra stödtjänster. I samband med utarbetandet av tarifferna eller metoderna för deras fastställande ska tillsynsmyndigheterna, om medlemsstaterna föreskrivit detta, eller medlemsstaterna samråda med systemanvändarna. Denna rätt till tillträde för berättigade kunder kan ges genom att de får möjlighet att ingå leveransavtal med andra konkurrerande naturgasföretag än systemets ägare och/eller den systemansvarige eller ett anknutet företag.

*Artikel 34***Tillträde till tidigare led i rörledningsnätet**

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att naturgasföretag och berättigade kunder, oavsett var de befinner sig, i enlighet med denna artikel kan få tillträde till tidigare led i rörledningsnätet, inbegripet anläggningar som ger teknisk service som sammanhänger med sådant tillträde, förutom de delar av sådana nät och anläggningar som används för lokal produktion på den plats på fältet där gasen produceras. Åtgärderna ska anmälas till kommissionen i enlighet med bestämmelserna i artikel 54.

2. Tillträde i enlighet med punkt 1 ska medges på det sätt som medlemsstaterna har bestämt i överensstämmelse med relevanta rättsliga instrument. Medlemsstaterna ska ha som mål att tillträdet ska vara rättvist och öppet, att en konkurrensutsatt naturgasmarknad uppnås och att varje missbruk av dominerande ställning undviks, varvid säkerhet och regelbundenhet i leveranserna, kapacitet som är eller rimligtvis kan bli tillgänglig samt miljöskydd ska beaktas. Följande får beaktas:

- a) Behovet av att vägra tillträde där inkompatibiliteten mellan tekniska specifikationer inte på ett rimligt sätt kan övervinnas.
- b) Behovet av att undvika svårigheter som inte på ett rimligt sätt kan övervinnas och som kan inverka menligt på en effektiv, befintlig och framtida kolväteproduktion, inbegripet den vid fält med svag ekonomisk lönsamhet.
- c) Behovet av att ta hänsyn till vederbörligen motiverade rimliga behov av transport och bearbetning av gas, som ägaren till eller den ansvarige för de tidigare leden i rörledningsnätet har framfört, och till intressena hos alla andra användare av tidigare led i rörledningsnätet eller relevanta bearbetnings- eller hanteringsanläggningar som kan påverkas.
- d) Behovet av att tillämpa nationella lagar och administrativa förfaranden i överensstämmelse med gemenskapsrätten för beviljande av tillstånd till produktion eller utbyggnad i tidigare led.

▼B

3. Medlemsstaterna ska se till att tvistlösningsförfaranden inrättas, däribland en myndighet som är oberoende av parterna och har tillgång till all relevant information, så att tvister som rör tillträde till tidigare led i rörledningsnätet kan lösas snabbt, med beaktande av kriterierna i punkt 2 och det antal parter som kan bli inblandade när det gäller att förhandla om tillträde till sådana nät.

▼M2

4. Vid gränsöverskridande tvister ska de tvistlösningsförfaranden tillämpas som gäller i den medlemsstat som har jurisdiktion över de tidigare leden i rörledningsnätet till vilka tillträde vägras. Vid gränsöverskridande tvister där flera medlemsstater täcker det berörda systemet ska de berörda medlemsstaterna samråda med varandra i syfte att säkerställa att bestämmelserna i detta direktiv tillämpas konsekvent. Om ett tidigare led i rörledningsnätet har sitt ursprung i ett tredjeland och är sammankopplat med minst en medlemsstat ska de berörda medlemsstaterna samråda med varandra, och den medlemsstat i vilken den första entrypunkten i medlemsstaternas nät är belägen ska samråda med det berörda tredjeland i vilket rörledningsnätet i tidigare led har sitt ursprung, i syfte att säkerställa att detta direktiv, när det gäller det berörda nätet, tillämpas konsekvent inom medlemsstaternas territorium.

▼B*Artikel 35***Vägrat tillträde**

1. Naturgasföretag får vägra tillträde till systemet på grund av bristande kapacitet, eller om tillträde till systemet skulle hindra dem från att tillhandahålla sådana allmännyttiga tjänster som de åläggs i enlighet med artikel 3.2, eller på grundval av allvarliga ekonomiska och finansiella problem med take-or-pay-avtal som har att göra med kriterierna och förfarandena i artikel 48 och det alternativ som valts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 48.1. Vederbörligen motiverade skäl ska ges för en sådan vägran.

2. Medlemsstaterna får vidta de åtgärder som är nödvändiga för att se till att det naturgasföretag som vägrar tillträde till systemet på grund av bristande kapacitet eller otillräcklig anslutning genomför nödvändiga förbättringar så långt detta är ekonomiskt försvarbart, eller när en potentiell kund är villig att betala för det. När medlemsstaterna tillämpar artikel 4.4 ska de vidta sådana åtgärder.

*Artikel 36***Ny infrastruktur**

1. Större nya gasinfrastrukturprojekt, dvs. sammanlänknings-, LNG- och lagringsanläggningar, får på begäran undantas, under en fastställd tid, från bestämmelserna i artiklarna 9, 32, 33, 34, 41.6, 41.8 och 41.10 om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- a) Investeringen måste stärka konkurrensen vad gäller gasförsörjning och försörjningstrygghet.
- b) Den risknivå som är förenad med investeringen ska vara sådan att investeringen inte skulle bli av om inte undantag beviljades.
- c) Infrastrukturen måste ägas av en fysisk eller juridisk person som åtminstone vad avser juridisk form är skild från de systemansvariga inom vilkas system infrastrukturen kommer att byggas upp.

▼B

- d) Avgifter ska tas ut av användare av denna infrastruktur.

▼M2

- e) Undantaget får inte skada konkurrensen på de relevanta marknader som sannolikt kommer att påverkas av investeringen, en effektivt fungerande inre marknad för naturgas, effektivt fungerande berörda reglerade system eller försörjningstryggheten i fråga om naturgas i unionen.

▼B

2. Punkt 1 ska även tillämpas på väsentliga kapacitetsökningar i befintliga infrastrukturer och förändringar av sådana infrastrukturer som möjliggör utveckling av nya källor för gasförsörjning.

▼M2

3. Den tillsynsmyndighet som avses i kapitel VIII får besluta, från fall till fall, om det undantag som avses i punkterna 1 och 2.

Innan beslutet om undantag antas ska den nationella tillsynsmyndigheten, eller i förekommande fall en annan behörig myndighet i den medlemsstaten, samråda med

- a) de nationella tillsynsmyndigheterna i de medlemsstater vars marknader sannolikt kommer att påverkas av den nya infrastrukturen, och
- b) tredjelandets berörda myndigheter, om den berörda infrastrukturen är sammankopplad med unionens nät, som omfattas av en medlemsstats jurisdiktion, och har sitt ursprung eller sin slutpunkt i ett eller flera tredjeländer.

Om de tredjelandensmyndigheter som rådfrågats inte svarar inom rimlig tid eller inom en fastställd tidsfrist på högst tre månader får den berörda nationella tillsynsmyndigheten anta det beslut som krävs.

▼B

4. Om den berörda infrastrukturen sträcker sig över mer än en medlemsstats territorium får byrån till de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter, inom två månader från den dag då en begäran om undantag mottogs av den sista av dessa tillsynsmyndigheter, lämna ett rådgivande yttrande som kan utgöra grund för deras beslut.

▼M2

När samtliga berörda tillsynsmyndigheter har kommit överens beträffande begäran om undantag inom sex månader från den dag då begäran mottogs av den sista av dessa tillsynsmyndigheter, ska de informera byrån om detta. Om den berörda infrastrukturen är en överföringsledning mellan en medlemsstat och ett tredjeland får, innan beslutet om undantag antas, den nationella tillsynsmyndigheten, eller i förekommande fall en annan behörig myndighet i den medlemsstat där den första sammanlänkningspunkten med medlemsstaternas nät är belägen, samråda med den berörda myndigheten i det tredjelandet, i syfte att, vad gäller den berörda infrastrukturen, säkerställa att detta direktiv tillämpas konsekvent inom medlemsstaternas territorium och, i förekommande fall, i den medlemsstatens territorialvatten. Om den tredjelandensmyndighet som rådfrågats inte svarar inom rimlig tid eller inom en fastställd tidsfrist på högst tre månader får den berörda nationella tillsynsmyndigheten anta det beslut som krävs.

▼B

Byrån ska utföra de uppgifter som i denna artikel tilldelas de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter

- a) om alla de berörda tillsynsmyndigheterna inte har kunnat nå någon överenskommelse inom sex månader från den dag då begäran om undantag mottogs av den sista av dessa tillsynsmyndigheter, eller
- b) på gemensam begäran av de berörda tillsynsmyndigheterna.

Alla de berörda tillsynsmyndigheterna får gemensamt begära att den period som avses i tredje stycket led a ska förlängas med högst tre månader.

5. Innan beslutet fattas ska byrån samråda med relevanta tillsynsmyndigheter och med de sökande.

6. Ett undantag får gälla hela eller delar av den nya infrastrukturens kapacitet eller av den befintliga infrastrukturens kapacitet, om denna har ökat väsentligt.

Vid beslut om undantag ska det i varje enskilt fall övervägas om villkor måste anges för undantagets varaktighet och för icke-diskriminerande tillträde till infrastrukturen. När beslut om sådana villkor fattas ska hänsyn särskilt tas till den ytterligare kapacitet som ska byggas upp, eller förändringen av befintlig kapacitet, samt till projektets tidsplan och till nationella förhållanden.

Innan ett undantag beviljas ska tillsynsmyndigheten besluta om vilka regler och system som ska gälla för förvaltning och tilldelning av kapacitet. Enligt reglerna ska alla potentiella användare av infrastrukturen erbjudas att meddela sitt intresse för att teckna avtal om viss kapacitet innan tilldelningen av kapacitet i den nya infrastrukturen sker, även för eget bruk. Tillsynsmyndigheten ska kräva att reglerna för hantering av överbelastning också innebär en skyldighet att erbjuda outnyttjad kapacitet på marknaden, och att användare av infrastrukturen ges rätt att handla med sin avtalade kapacitet på andrahandmarknaden. I sin bedömning av de kriterier som anges i punkt 1 a, b och e, ska tillsynsmyndigheten beakta resultaten av kapacitetstilldelningen.

Beslut om undantag, inklusive eventuella villkor enligt andra stycket i denna punkt, ska motiveras och offentliggöras i vederbörlig ordning.

7. Medlemsstaterna får, utan hinder av punkt 3, föreskriva att tillsynsmyndigheten eller byrån, alltefter omständigheterna, ska avge sitt yttrande om förfrågan om undantag till det relevanta organet i medlemsstaten inför det formella beslut. Yttrandet ska offentliggöras tillsammans med beslutet.

8. Tillsynsmyndigheten ska så snart den mottagit en begäran om undantag utan dröjsmål skicka en kopia av denna till kommissionen. Beslutet ska omedelbart anmälas till kommissionen av den behöriga myndigheten tillsammans med alla relevanta upplysningar om beslutet. Dessa upplysningar får överlämnas till kommissionen i samlad form, vilket gör det möjligt för kommissionen att fatta ett välgrundat beslut. I synnerhet ska upplysningarna innehålla följande, nämligen

- a) detaljerade skäl på grundval av vilka tillsynsmyndigheten eller medlemsstaten har beviljat eller vägrat undantaget tillsammans med en hänvisning till punkt 1, inklusive den eller de relevanta led i den punkten som beslutet grundar sig på, inklusive de ekonomiska upplysningar som motiverar behovet av undantaget,

▼B

- b) den analys som har gjorts av hur undantaget kommer att påverka konkurrensen och den inre naturgasmarknadens sätt att fungera,
- c) skälen till tidsperioden och den andel av den berörda gasinfrastrukturens totala kapacitet för vilken undantaget gäller,
- d) om undantaget gäller en sammanlänkning, resultatet av samrådet med de berörda tillsynsmyndigheterna, och
- e) infrastrukturens bidrag till diversifieringen av gasförsörjningen.

9. Senast två månader efter det att anmälan har mottagits får kommissionen fatta ett beslut om att tillsynsmyndigheten ska ändra eller återkalla beslutet att bevilja ett undantag. Den tvåmånadersperioden kan förlängas med ytterligare två månader under vilka kommissionen samlar in ytterligare upplysningar. Denna ytterligare period ska börja löpa dagen efter det att fullständiga upplysningar har mottagits. Den inledande tvåmånadersperioden kan även förlängas med både kommissionens och tillsynsmyndighetens medgivande.

Om de begärda upplysningarna inte tillhandahålls inom den period som anges i begäran, ska anmälan anses vara återkallad om inte perioden, innan den löpt ut, har förlängts efter medgivande från både kommissionen och tillsynsmyndigheten, eller tillsynsmyndigheten, i ett vederbörligt motiverat meddelande, har informerat kommissionen om att den anser att anmälan är fullständig.

Tillsynsmyndigheten ska följa kommissionens beslut att ändra eller återkalla beslutet om undantag inom en månad och ska meddela kommissionen i enlighet därmed.

Kommersiellt känslig information ska av kommissionen behandlas konfidentiellt.

Kommissionens godkännande av ett beslut om undantag ska upphöra att gälla efter två år från antagandet om byggandet av infrastrukturen ännu inte har påbörjats, och efter fem år från antagandet om infrastrukturen inte har tagits i bruk, om inte kommissionen beslutar att eventuella förseningar beror på omfattande hinder som den person som beviljats undantag inte har kunnat påverka.

10. Kommissionen får anta riktlinjer för tillämpningen av de villkor som avses i punkt 1 och fastställa det förfarande som ska följas vid tillämpningen av punkterna 3, 6, 8 och 9. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

Artikel 37

Öppnande av marknaderna och ömsesidighet

1. Medlemsstaterna ska se till att följande kunder är berättigade:
 - a) Fram till den 1 juli 2004, de berättigade kunder som avses i artikel 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas⁽¹⁾. Medlemsstaterna ska senast den 31 januari varje år offentliggöra kriterierna för fastställandet av vilka dessa berättigade kunder är.

⁽¹⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 1.

▼B

- b) Från och med den 1 juli 2004, samtliga icke-hushållskunder.
 - c) Från och med den 1 juli 2007, samtliga kunder.
2. För att undvika bristande jämvikt när gasmarknaderna öppnas
- a) får avtal om leverans med en berättigad kund inom en annan medlemsstats system inte förbjudas, om kunden är berättigad i båda de berörda systemen, och
 - b) får kommissionen, med beaktande av situationen på marknaden och det gemensamma intresset, i de fall där en transaktion som omfattas av led a vägrats på grund av att kunden anses som berättigad endast i det ena av de två systemen, ålägga den vägrande parten att verkställa den begärda leveransen på begäran av en av de två medlemsstaterna.

*Artikel 38***Direktledningar**

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt för
- a) naturgasföretag som är etablerade inom deras territorium att leverera till berättigade kunder genom en direktledning, och
 - b) alla berättigade kunder inom deras territorium att få leveranser via en direktledning från naturgasföretag.
2. Om det krävs tillstånd (t.ex. licens, tillåtelse, koncession, samtycke eller godkännande) för uppförande eller drift av direktledningar, ska medlemsstaterna eller den behöriga myndigheten som de utser fastställa kriterier för beviljande av tillstånd för uppförande eller drift av sådana ledningar inom sitt territorium. Dessa kriterier ska vara objektiva, transparenta och icke diskriminerande.
3. Medlemsstaterna får göra tillståndet att uppföra en direktledning avhängigt antingen av att tillträde till systemet har vägrats på grundval av artikel 35, eller av att ett tvistlösningsförfarande enligt artikel 41 har inletts.

KAPITEL VIII

NATIONELLA TILLSYNSMYNDIGHETER*Artikel 39***Tillsynsmyndigheternas utnämning och oberoende**

1. Varje medlemsstat ska utse en nationell tillsynsmyndighet på nationell nivå.
2. Punkt 1 ska inte påverka utnämningen av andra tillsynsmyndigheter på regional nivå i medlemsstaterna, förutsatt att det finns en företrädare på hög nivå för representation och kontakt på gemenskapsnivå i den tillsynsnämnd som ingår i byrån i enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 713/2009.

▼B

3. Genom undantag från punkt 1 kan en medlemsstat utse tillsynsmyndigheter för mindre system på ett geografiskt separat område vars konsumtion 2008 understiger 3 % av den samlade konsumtionen i den medlemsstat där området är beläget. Detta undantag ska inte påverka utnämningen av en företrädare på hög nivå för representation och kontakt på gemenskapsnivå i den tillsynsnämnd som ingår i byrån i enlighet med artikel 14.1 i förordning (EG) nr 713/2009.

4. Medlemsstaterna ska garantera tillsynsmyndighetens oberoende och säkerställa att den utövar sina befogenheter på ett opartiskt och transparent sätt. I detta syfte ska medlemsstaterna se till att tillsynsmyndigheten, när den utför de uppgifter som den tilldelas i enlighet med detta direktiv och tillhörande lagstiftning,

a) är juridiskt åtskild från och funktionellt oberoende av alla andra offentliga och privata organ,

b) att dess personal och de personer som svarar för dess ledning,

i) agerar oberoende av marknadsintressen, och

ii) inte söker eller tar emot direkta anvisningar från någon regering eller annat offentligt eller privat organ när de utför sina tillsynsuppgifter. Detta krav inkräktar inte i förekommande fall på ett nära samarbete med andra berörda nationella myndigheter eller på de allmänna politiska riktlinjer som regeringen utfärdar och som inte avser tillsynsskyldigheter och tillsynsbefogenheter enligt artikel 41.

5. För att bevara tillsynsmyndighetens oberoende ställning ska medlemsstaterna i synnerhet se till

a) att tillsynsmyndigheten kan fatta självständiga beslut oberoende av något politiskt organ och har särskilda årliga budgetanslag med självständigt ansvar för den anslagna budgetens genomförande och tillräckliga personella och ekonomiska resurser för att kunna utföra sina uppgifter, och

b) att ledamöterna av tillsynsmyndighetens styrelse eller, om sådan inte finns, tillsynsmyndighetens högsta ledning utses för en bestämd period på mellan fem och sju år, som ska kunna förnyas en gång.

Med avseende på första stycket b ska medlemsstaterna se till att det finns ett lämpligt roterande system för styrelsen eller högsta ledningen. Styrelsens ledamöter eller, om styrelse inte finns, medlemmar av högsta ledningen kan avsättas endast om de inte längre uppfyller villkoren i denna artikel eller har gjort sig skyldiga till fel enligt nationell lag.

Artikel 40

Tillsynsmyndigheternas allmänna mål

När tillsynsmyndigheten utför de uppgifter som anges i detta direktiv ska den vidta alla rimliga åtgärder för att bidra till följande mål inom ramen för sina skyldigheter och befogenheter enligt artikel 41, i förekommande fall i samarbete med andra relevanta nationella myndigheter, inklusive konkurrensmyndigheterna, och utan att inkräkta på deras behörighet:

- a) I nära samarbete med byrån, andra medlemsstaters tillsynsmyndigheter och kommissionen främja en konkurrenskraftig, säker och miljömässigt hållbar inre marknad för naturgas i gemenskapen och ett verkligt öppnande av marknaden för samtliga kunder och gashandlare i gemenskapen, och se till att det råder lämpliga villkor för att gasnäten fungerar effektivt och tillförlitligt med beaktande av de långsiktiga målen.
- b) Utveckla konkurrenskraftiga och väl fungerande regionala marknader inom gemenskapen för att de mål som avses i led a ska kunna uppnås.
- c) Undanröja restriktioner för naturgashandeln mellan medlemsstater, utveckla den kapacitet för gränsöverskridande överföring som krävs för att tillgodose efterfrågan och förbättra integreringen av nationella marknader som kan underlätta för naturgasflödet inom hela gemenskapen.
- d) Bidra till att det så kostnadseffektivt som möjligt utvecklas säkra, pålitliga, effektiva och icke-diskriminerande system som är konsumentinriktade, samt främja systemens tillräcklighet och, i linje med de allmänna energipolitiska målsättningarna, främja energieffektivitet och integrering i både överförings- och distributionsnäten av stor- och småskalig produktion av gas från förnybara energikällor och distribuerad produktion.
- e) Underlätta tillträde till nätet för ny produktionskapacitet, i synnerhet genom att undanröja hinder som skulle kunna förhindra tillträdet för nya marknadsaktörer och för gas från förnybara energikällor.
- f) Säkerställa att systemansvariga och systemanvändare får lämpliga incitament, både på kort och lång sikt, för att öka systemeffektiviteten och främja marknadsintegreringen.
- g) Säkerställa att kunderna drar nytta av att den inhemska marknaden fungerar effektivt, främja effektiv konkurrens och bidra till att säkerställa konsumentskyddet.
- h) Bidra till uppnåendet av en hög standard på samhällsomfattande och allmännyttiga tjänster på naturgasområdet, bidra till skydd för utsatta kunder, samt bidra till att de processer för utbyte av uppgifter som behövs då kunder byter gashandlare är kompatibla.

▼B*Artikel 41***Tillsynsmyndighetens skyldigheter och befogenheter**

1. Tillsynsmyndigheten ska ha följande skyldigheter:
 - a) Fastställa eller godkänna, enligt transparenta kriterier, överförings- eller distributionstariffer eller metoderna för beräkning av dem.
 - b) Säkerställa att systemansvariga för och, i förekommande fall, ägare av överförings- och distributionssystem, liksom naturgasföretag, fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv samt övrig tillämplig gemenskapslagstiftning, inbegripet i fråga om gränsöverskridande aspekter.

▼M2

- c) Samarbeta om gränsöverskridande frågor med tillsynsmyndigheten eller myndigheterna i de andra berörda medlemsstaterna och med byrån. För infrastruktur till och från ett tredjeland kan tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där den första sammanlänkningspunkten med medlemsstaternas nät är belägen efter samråd med tillsynsmyndigheterna i andra berörda medlemsstater samarbeta med tredjelands berörda myndigheter, i syfte att för denna infrastruktur uppnå en konsekvent tillämpning av detta direktiv inom medlemsstaternas territorium.

▼B

- d) Följa och genomföra de rättsligt bindande och relevanta beslut som fattats av byrån och kommissionen.
- e) Lämna in en årlig rapport om sin verksamhet och om hur dess skyldigheter har fullgjorts till de berörda myndigheterna i medlemsstaterna, byrån och kommissionen. Rapporten ska omfatta de åtgärder som vidtagits och de resultat som uppnåtts med avseende på samtliga de uppgifter som räknas upp i denna artikel.
- f) Förhindra korssubventionering mellan verksamhetsgrenarna överföring, distribution, lagring, LNG och leverans.
- g) Övervaka de investeringsplaner som de systemansvariga för överföringssystem utarbetar och i sin årsrapport presentera en bedömning av i vilken mån dessa investeringsplaner är förenliga med den gemenskapsomfattande nätutvecklingsplan som avses i artikel 8.3 b i förordning (EG) nr 715/2009, varvid bedömningen får innefatta rekommendationer om ändring av dessa investeringsplaner.
- h) Övervaka efterlevnaden av reglerna för nätens säkerhet och tillförlitlighet, se över hur reglerna efterlevts tidigare och fastställa eller godkänna normer och krav på tjänsternas och leveransernas kvalitet eller bidra till detta tillsammans med andra behöriga myndigheter.
- i) Övervaka graden av transparens, också i grossistpriserna, och säkerställa att naturgasföretagen fullgör sina skyldigheter vad gäller transparens.

▼B

- j) Övervaka graden och effektiviteten av marknadsöppnande och konkurrens på grossist- och slutförbrukarnivå, även när det gäller naturgasbörser, priser för hushållskunder, inklusive system för förskottsbetalning, andel kunder som byter gashandlare, andel kunder som får sina leveranser avstängda, avgifterna för och utförandet av underhållstjänster och hushållskundernas klagomål, samt övervaka eventuell snedvridning eller inskränkning av konkurrensen, och tillhandahålla relevant information, och göra de berörda konkurrensmyndigheterna uppmärksamma på relevanta fall.
- k) Övervaka förekomsten av begränsande avtalsvillkor, inbegripet exklusivitetsklausuler, som kan hindra större icke-hushållskunder från att samtidigt teckna avtal med mer än en gashandlare eller begränsa deras möjligheter att göra detta och, om så är lämpligt, underrätta de nationella konkurrensmyndigheterna om sådana avtalsvillkor.
- l) Respektera avtalsfriheten, både för avtal som kan avbrytas och för långtidsavtal, förutsatt att dessa stämmer överens med gemenskapslagstiftningen och överensstämmer med gemenskapens politik.
- m) Övervaka den tid som överförings- och distributionsansvariga behöver för att genomföra sammanlänkningar och reparationer.
- n) Övervaka och granska villkoren för tillträde till lagring, lagring av gas i rörledningar och andra stödtjänster enligt artikel 33. Om reglerna för tillträde till lagring fastställs i enlighet med artikel 33.3 ska denna uppgift inte omfatta granskning av tariffer.
- o) Tillsammans med andra relevanta myndigheter bidra till att konsumentskyddsåtgärderna, inklusive åtgärderna i bilaga I, är effektiva och genomförs.
- p) Minst en gång per år offentliggöra rekommendationer om leveransavgifternas överensstämmelse med artikel 3 och vid behov överända dessa rekommendationer till konkurrensmyndigheterna.
- q) Säkerställa tillgången till kundernas förbrukningsuppgifter, tillhandahållandet för alternativ användning av ett lättbegripligt harmoniserat format på nationell nivå för förbrukningsuppgifter och omedelbar tillgång för alla kunder till sådana uppgifter enligt led h i bilaga I.
- r) Övervaka genomförandet av regler om uppgifter och skyldigheter för systemansvariga för överföringssystem och distributionssystem, gashandlare och kunder samt andra marknadsaktörer enligt förordning (EG) nr 715/2009.
- s) Övervaka att kriterierna för att avgöra om en lagringsanläggning omfattas av artikel 33.3 eller 33.4 tillämpas korrekt.

▼B

- t) Övervaka genomförandet av skyddsåtgärder enligt artikel 46.
- u) Bidra till inbördes överensstämmelse av processer för utbyte av uppgifter om de viktigaste marknadsprocesserna på regional nivå.

▼M3

- v) Uppfylla de skyldigheter som anges i artiklarna 3, 5.7 och 14–17 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 ⁽¹⁾.

▼B

2. Om så är föreskrivet i en medlemsstat får de övervakningsuppgifter som avses i punkt 1 utföras av andra myndigheter än tillsynsmyndigheten. I sådana fall ska den information som är resultatet av övervakningen göras tillgänglig för tillsynsmyndigheten så snart som möjligt.

Utan att inkräkta på den specifika behörighet den har och i överensstämmelse med principerna om bättre lagstiftning ska tillsynsmyndigheten, samtidigt som den bevarar sin självständighet, vid behov rådgöra med systemansvariga för överföringssystemen och, när så är lämpligt, nära samarbeta med andra relevanta nationella myndigheter när de fullgör de uppgifter som anges i punkt 1.

Eventuella godkännanden som ges av en tillsynsmyndighet eller byrån i enlighet med detta direktiv ska inte påverka dess vederbörligen motiverade framtida användning av sina befogenheter enligt denna artikel eller sanktioner som åläggs av andra berörda myndigheter eller kommissionen.

3. Förutom de skyldigheter som tillsynsmyndigheten tilldelas enligt punkt 1 ska den, när en oberoende systemansvarig har utsetts enligt artikel 14,

- a) övervaka att överföringssystemets ägare och den oberoende systemansvarige fullgör sina skyldigheter enligt den här artikeln samt besluta om sanktioner då skyldigheterna inte fullgörs i enlighet med punkt 4 d,
- b) övervaka förbindelser och kommunikation mellan den oberoende systemansvarige och överföringssystemets ägare för att säkerställa att den oberoende systemansvarige fullgör sina skyldigheter, och särskilt godkänna avtal samt agera som tvistlösande myndighet mellan den oberoende systemansvarige och överföringssystemets ägare vid klagomål som lämnats av någondera parten i enlighet med punkt 11,
- c) utan att det påverkar förfarandet enligt artikel 14.2 c, för den första tioåriga nätutvecklingsplanen, godkänna den investeringsplanering och den fleråriga nätutvecklingsplan som presenteras årligen av den oberoende systemansvarige,
- d) se till att tariffer för tillträde till nät som tas ut av oberoende systemansvariga inkluderar en ersättning till nätägaren eller nätägarna som ger en adekvat ersättning för användning av nättillgångarna samt för eventuella nyinvesteringar däri, förutsatt att de gjorts på ett ekonomiskt och effektivt sätt, och
- e) ha befogenheter att utföra inspektioner, även oanmälda sådana, i lokaler som tillhör överföringssystemets ägare och oberoende systemansvariga.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energinfrastruktur och om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och av direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45).

▼B

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna tilldelas befogenheter som gör det möjligt för dem att utföra de uppgifter som anges i punkterna 1, 3 och 6 på ett effektivt och snabbt sätt. För detta ändamål ska tillsynsmyndigheten åtminstone få befogenheter att

- a) fatta bindande beslut om naturgasföretag,
- b) göra undersökningar av gasmarknadernas funktion och att besluta om och införa nödvändiga och proportionerliga åtgärder för att främja effektiv konkurrens och säkerställa att marknaden fungerar korrekt; vid behov ska tillsynsmyndigheten också ha befogenhet att samarbeta med den nationella konkurrensmyndigheten och tillsynsmyndigheterna för finansmarknaden eller kommissionen när undersökningen gäller konkurrenslagstiftningen,
- c) begära den information från naturgasföretagen som är relevant för utförandet av dess uppgifter, bland annat skäl till vägran att ge tredje part tillträde och uppgifter om åtgärder som krävs för att stärka nätet,
- d) besluta om effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner för naturgasföretag som inte fullgör sina skyldigheter enligt detta direktiv eller enligt relevanta och rättsligt bindande beslut som fattats av tillsynsmyndigheten eller byrån, eller att föreslå en behörig domstol att besluta om sådana sanktioner; detta ska innebära befogenhet att införa eller att föreslå att det beslutas om sanktioner på upp till 10 % av den systemansvariges årliga omsättning eller på upp till 10 % av det vertikalt integrerade företags årliga omsättning för den systemansvarige för överföringssystemet eller det vertikalt integrerade företaget, alltefter omständigheterna, för att de inte uppfyllt sina skyldigheter enligt detta direktiv,
- e) göra erforderliga undersökningar och relevanta befogenheter vad gäller instruktioner för tvistlösning enligt punkterna 11 och 12.

5. Utöver de skyldigheter och befogenheter som tilldelats tillsynsmyndigheten enligt punkterna 1 och 4 när en oberoende systemansvarig för överföring har utsetts i enlighet med kapitel IV, ska tillsynsmyndigheten ha åtminstone följande skyldigheter och befogenheter:

- a) Besluta om sanktioner enligt punkt 4 d för diskriminerande beteende till förmån för det vertikalt integrerade företaget,
- b) Övervaka kommunikationerna mellan den systemansvarige för överföringssystemet och det vertikalt integrerade företaget i syfte att se till att den systemansvarige uppfyller sina skyldigheter.
- c) Agera som tvistlösande myndighet mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet vad avser klagomål som framförts enligt punkt 11.
- d) Övervaka kommersiella och ekonomiska förbindelser, bl.a. lån mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överföringssystemet.

▼B

- e) Godkänna alla kommersiella och ekonomiska avtal mellan det vertikalt integrerade företaget och den systemansvarige för överförings-systemet, på villkor att de följer marknadsvillkoren.
- f) Begära motivering av det vertikalt integrerade företaget när det anmälts av den övervakningsansvarige enligt artikel 21.4. Sådan motivering ska särskilt innehålla bevis på att inget diskriminerande beteende har skett till förmån för det vertikalt integrerade företaget.
- g) Utföra inspektioner, även oanmälda sådana, i det vertikalt integrerade företags och den systemansvariges lokaler.
- h) Överlåta den systemansvariges alla eller specifika uppgifter på en oberoende systemansvarig som utsetts i enlighet med artikel 14 när den systemansvarige upprepade gånger inte uppfyllt sina skyldigheter enligt detta direktiv, särskilt vid upprepat diskriminerande beteende till förmån för det vertikalt integrerade företaget.

6. Tillsynsmyndigheterna ska ansvara för att tillräckligt lång tid i förväg innan dessa träder i kraft, fastställa eller godkänna åtminstone metoder för att beräkna eller fastställa villkoren för

- a) anslutning och tillträde till nationella nät, inbegripet överförings- och distributionstariffer, samt villkor och tariffer för tillträde till LNG-anläggningar; dessa tariffer eller metoder ska utformas så att nödvändiga investeringar i näten och LNG-anläggningarna kan göras på ett sätt som gör det möjligt att säkra nätens och LNG-anläggningarnas funktion på längre sikt,
- b) tillhandahållande av balanstjänster, vilket ska göras så ekonomiskt som möjligt och ge goda incitament för nätanvändarna att balansera sin inmatning och sitt uttag; balanstjänsterna ska tillhandahållas rättvist och utan diskriminering och bygga på objektiva kriterier, och
- c) tillträde till gränsöverskridande infrastruktur, inbegripet förfaranden för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning.

7. Metoderna eller villkoren som avses i punkt 6 ska offentliggöras.

8. När det gäller fastställande eller godkännande av tariffer eller metoder och av balanstjänster ska tillsynsmyndigheterna säkerställa att de systemansvariga för överförings- och distributionssystemen både på kort och lång sikt ges lämpliga incitament att öka effektiviteten, främja integrationen av marknaden och säkra leveranser samt stödja forskningsverksamheten på området.

9. Tillsynsmyndigheterna ska övervaka hur överbelastningssituationer hanteras inom nationella gasöverföringsnät och sammanlänkningar och hur reglerna för hantering av överbelastning tillämpas. För detta ändamål ska de systemansvariga för överföringssystemen eller marknadsaktörerna översända sina regler för hantering av överbelastning, inbegripet kapacitetstilldelning, till de nationella tillsynsmyndigheterna. De nationella tillsynsmyndigheterna får begära ändringar av dessa regler.

▼B

10. Tillsynsmyndigheterna ska ha befogenhet att vid behov begära att de systemansvariga för överförings-, lagrings-, LNG- och distributions-systemen ändrar villkoren, inbegripet de tariffer och metoder som avses i denna artikel, för att säkerställa att de är proportionerliga och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt. Om reglerna för tillträde till lagring fastställs i enlighet med artikel 33.3 ska denna uppgift inte omfatta ändring av tariffer. Om fastställandet av överförings- och distributions-tariffer försenas ska tillsynsmyndigheterna ha befogenhet att fastställa eller godkänna preliminära överförings- och distributionstariffer, eller metoder härför, och att fatta beslut om lämpliga kompensationsåtgärder om de slutliga tarifferna eller metoderna skiljer sig från dessa preliminära tariffer eller metoder.

11. Varje part som har ett klagomål mot en systemansvarig för överförings-, lagrings-, LNG- eller distributionssystemet vad avser den systemansvariges skyldigheter i enlighet med detta direktiv får inte klagomålet till tillsynsmyndigheterna, som i egenskap av tvistlösningsmyndigheter ska fatta ett beslut inom två månader från det att klagomålet mottagits. Denna period får förlängas med två månader om tillsynsmyndigheterna begär ytterligare upplysningar. Den förlängda perioden får förlängas ytterligare om den klagande samtycker till detta. Tillsynsmyndigheternas beslut ska vara bindande så länge det inte har upphävts vid ett överklagande.

12. Varje berörd part som har rätt att inte klagomål mot ett beslut om metoder som fattats i enlighet med denna artikel eller, om tillsynsmyndigheterna är skyldiga att samråda, mot de föreslagna tarifferna eller metoderna, får senast inom två månader efter offentliggörandet av beslutet eller förslaget till beslut, eller inom en kortare tidsperiod om medlemsstaterna föreskriver detta, inte ett klagomål för behandling. Ett sådant klagomål ska inte utgöra hinder för verkställighet.

13. Medlemsstaterna ska inrätta lämpliga och effektiva mekanismer för reglering, kontroll och transparens för att förhindra missbruk av en dominerande ställning, särskilt om det är till konsumenternas nackdel, och underprissättning. Dessa mekanismer ska beakta bestämmelserna i fördraget, särskilt artikel 82.

14. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga åtgärder, inbegripet administrativa åtgärder eller straffrättsliga förfaranden i enlighet med nationell lagstiftning, vidtas mot ansvariga fysiska eller juridiska personer när de bestämmelser om konfidentialitet som föreskrivs i detta direktiv inte har följts.

15. Klagomål enligt punkterna 11 och 12 ska inte påverka rätten att överklaga enligt gemenskapsrätten eller den nationella lagstiftningen.

16. Tillsynsmyndigheternas beslut ska vara fullt motiverade för att medge domstolsprövning. Besluten ska vara tillgängliga för allmänheten, samtidigt som den konfidentiella karaktären hos kommersiellt känsliga uppgifter bevaras.

17. Medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga mekanismer på nationell nivå som ger den part som berörs av ett beslut fattat av tillsynsmyndigheten rätt att överklaga till ett organ som är oberoende av de berörda parterna och av någon regering.

▼B*Artikel 42***Regelverk för gränsöverskridande frågor**

1. Tillsynsmyndigheterna ska nära samråda och samarbeta med varandra, och ska bistå varandra och byrån med sådan information som krävs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt detta direktiv. När det gäller den information som utbyts ska den mottagande myndigheten säkerställa samma grad av konfidentialitet som den som krävs av den myndighet som lämnade informationen.
2. Tillsynsmyndigheterna ska samarbeta åtminstone på regional nivå för att
 - a) främja skapandet av operativa arrangemang för att möjliggöra en optimal näthantering, främja gemensamma gasbörser och fördela gränsöverskridande kapacitet, liksom för att möjliggöra en adekvat nivå på sammanlänkningskapaciteten, inbegripet genom ny sammanlänkning, inom regionen och mellan regioner så att en effektiv konkurrens kan utvecklas och leveranssäkerheten kan förbättras utan diskriminering mellan leveransföretagen i de olika medlemsstaterna,
 - b) samordna utvecklingen av alla nätföreskrifter som gäller för relevanta systemansvariga för överföringssystem och för andra marknadsaktörer, och
 - c) samordna utvecklingen av reglerna för hanteringen av överbelastning.
3. De nationella tillsynsmyndigheterna ska ha rätt att ingå samarbetsarrangemang med varandra i syfte att främja tillsynssamarbetet.
4. De åtgärder som avses i punkt 2 ska vid behov vidtas i nära samråd med andra berörda nationella myndigheter utan att detta påverkar deras specifika befogenheter.
5. Kommissionen får anta riktlinjer om i vilken utsträckning tillsynsmyndigheterna är skyldiga att samarbeta med varandra och med byrån. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

▼M2

6. Tillsynsmyndigheterna, eller, i förekommande fall, andra behöriga myndigheter kan samråda och samarbeta med de berörda myndigheterna i tredjeländer när det gäller driften av gasinfrastruktur till och från tredjeländer, i syfte att, vad gäller den berörda infrastrukturen, säkerställa att detta direktiv tillämpas konsekvent i medlemsstatens territorium och territorialvatten.

▼B*Artikel 43***Överensstämmelse med riktlinjerna**

1. Varje tillsynsmyndighet och kommissionen får begära ett yttrande från byrån angående huruvida ett beslut som fattats av en tillsynsmyndighet överensstämmer med de riktlinjer som avses i detta direktiv eller i förordning (EG) nr 715/2009.

▼B

2. Byrån ska inom tre månader från dagen för mottagandet av begäran avge sitt yttrande till den tillsynsmyndighet som har begärt det eller till kommissionen och till den tillsynsmyndighet som har fattat det aktuella beslutet.

3. Om den tillsynsmyndighet som har fattat beslutet inte följer byråns yttrande inom fyra månader från dagen för mottagandet av yttrandet ska byrån informera kommissionen härom.

4. Varje tillsynsmyndighet får informera kommissionen om den anser att ett beslut som fattats av en annan tillsynsmyndighet och som är relevant för gränsöverskridande handel inte överensstämmer med de riktlinjer som avses i detta direktiv eller i förordning (EG) nr 715/2009 inom två månader räknat från dagen för det beslutet.

5. Om kommissionen, inom två månader efter att ha informerats av byrån i enlighet med punkt 3 eller av en tillsynsmyndighet i enlighet med punkt 4 eller på eget initiativ inom tre månader från dagen för beslutet, finner att det beslut som fattats av en tillsynsmyndighet ger anledning till allvarliga tvivel beträffande dess förenlighet med de riktlinjer som avses i det här direktivet eller i förordning (EG) nr 715/2009 får kommissionen besluta att undersöka ärendet ytterligare. Kommissionen ska i sådana fall uppmana tillsynsmyndigheten och parterna i förfarandet hos tillsynsmyndigheten att yttra sig.

6. Om kommissionen beslutar att undersöka ärendet ytterligare ska den inom fyra månader från dagen för beslutet fatta ett slutgiltigt beslut om att

a) inte göra några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut, eller

b) begära att den berörda tillsynsmyndigheten återkallar sitt beslut på grund av att riktlinjerna inte har följts.

7. Om kommissionen inte beslutar att undersöka ärendet ytterligare eller inte fattar något slutgiltigt beslut inom den tidsgräns som fastställs i punkt 5 respektive punkt 6 ska det anses att den inte haft några invändningar mot tillsynsmyndighetens beslut.

8. Tillsynsmyndigheten ska följa kommissionens beslut att återkalla beslutet inom två månader, och ska informera kommissionen om detta.

9. Kommissionen får anta riktlinjer för det förfarande som ska följas av tillsynsmyndigheterna, byrån och kommissionen när det gäller hur de beslut som fattas av tillsynsmyndigheter stämmer överens med de riktlinjer som avses i denna artikel. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

*Artikel 44***Bevarande av information**

1. Medlemsstaterna ska kräva att gashandelsföretag under minst fem år håller relevanta uppgifter om samtliga transaktioner avseende gasleveransavtal och gasderivat med grossister, systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för lagring och LNG tillgängliga för de nationella myndigheterna, inklusive de nationella tillsynsmyndigheterna, de nationella konkurrensmyndigheterna och kommissionen, för fullgörandet av deras uppgifter.

2. Uppgifterna ska innehålla information om relevanta transaktioner, såsom regler om löptid, tillhandahållande och fullgörande samt information om mängd, datum och tider för verkställande, transaktionspriser och metoder för att identifiera den berörda grossisten liksom detaljerad information om gasleveransavtal och gasderivat som inte fullgjorts.

3. Tillsynsmyndigheten får besluta att göra delar av denna information tillgänglig för marknadsaktörer, förutsatt att kommersiellt känslig information om enskilda marknadsaktörer eller individuella transaktioner inte lämnas ut. Denna punkt får inte tillämpas på information om finansiella instrument som omfattas av direktiv 2004/39/EG.

4. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna artikel får kommissionen anta riktlinjer som fastställer metoder och villkor för bevarande av information liksom form och innehåll när det gäller de uppgifter som ska bevaras. Dessa åtgärder, som avser att ändra icke väsentliga delar av detta direktiv genom att komplettera det, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 51.3.

5. När det gäller transaktioner avseende gasderivat mellan gashandelsföretag å ena sidan och grossister, systemansvariga för överföringssystem och systemansvariga för lagring och LNG å andra sidan, ska denna artikel tillämpas först när kommissionen har antagit de riktlinjer som avses i punkt 4.

6. Bestämmelserna i den här artikeln får inte skapa ytterligare skyldigheter i förhållande till de myndigheter som avses i punkt 1 för de enheter som omfattas av direktiv 2004/39/EG.

7. Om de myndigheter som avses i punkt 1 behöver tillgång till de uppgifter som innehas av enheter som omfattas av direktiv 2004/39/EG, ska de ansvariga myndigheterna enligt det direktivet tillhandahålla dem de begärda uppgifterna.

KAPITEL IX

KUNDMARKNADER

Artikel 45

Kundmarknader

För att underlätta utvecklingen av väl fungerande och transparenta kundmarknader i gemenskapen, ska medlemsstaterna se till att rollerna och ansvarsområdena för systemansvariga för överföringssystem, systemansvariga för distribution, gashandelsföretag och kunder, samt vid behov andra aktörer på marknaden, fastställs med avseende på avtalsvillkor, åtaganden mot kunder, regler för utbyte av uppgifter och betalning, äganderätt till uppgifter och mättningsansvar.

Dessa regler ska offentliggöras och utformas i syfte att underlätta kundernas och gashandlarnas nättillträde och granskas av tillsynsmyndigheterna eller andra relevanta nationella myndigheter.

KAPITEL X

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 46

Skyddsåtgärder

1. I händelse av en plötslig kris på energimarknaden eller i fall av hot mot personers, anordningars eller anläggningars fysiska trygghet eller säkerhet eller mot ett systems integritet, får en medlemsstat tillfälligt vidta nödvändiga skyddsåtgärder.

2. Sådana åtgärder ska orsaka minsta möjliga störning av den inre marknadens funktion och får inte vara mer omfattande än vad som är absolut nödvändigt för att avhjälpa de plötsliga svårigheter som har uppstått.

3. Den berörda medlemsstaten ska utan dröjsmål anmäla dessa åtgärder till övriga medlemsstater och till kommissionen, som får besluta att den berörda medlemsstaten ska ändra eller upphäva sådana åtgärder, i den utsträckning som de snedvrider konkurrensen och negativt påverkar handeln på ett sätt som står i strid med det gemensamma intresset.

Artikel 47

Lika villkor

1. De åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att säkerställa lika villkor i enlighet med detta direktiv ska vara förenliga med fördraget, särskilt artikel 30, och gemenskapslagstiftningen.

2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vara proportionerliga, icke-diskriminerande och transparenta. Dessa åtgärder får bara vidtas efter anmälan till kommissionen och med kommissionens medgivande.

▼B

3. Kommissionen ska reagera på den anmälan som avses i punkt 2 inom två månader efter anmälan mottagande. Denna period ska börja dagen efter det att fullständig information har erhållits. Om kommissionen inte handlat inom denna tvåmånadersperiod, ska det anses att kommissionen inte har några invändningar mot de anmälda åtgärderna.

*Artikel 48***Undantag när det gäller take-or-pay-åtaganden**

1. Om ett naturgasföretag råkar ut för, eller befärar att råka ut för, allvarliga ekonomiska och finansiella svårigheter på grund av de take-or-pay-åtaganden som har godkänts i ett eller flera avtal om köp av gas, får det inge en ansökan om ett tillfälligt undantag från artikel 32 till den berörda medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten. Ansökan om undantag ska, beroende på vad medlemsstaterna väljer, gälla enskilda fall och lämnas in antingen före eller efter det att tillträde till systemet har vägrats. Medlemsstaterna får också överlåta till naturgasföretaget att välja mellan att lämna in en ansökan före eller efter det att tillträde till systemet har vägrats. Om ett naturgasföretag har vägrat tillträde ska ansökan läggas fram utan dröjsmål. Ansökningarna ska åtföljas av alla relevanta upplysningar om problemets art och omfattning samt om de ansträngningar som naturgasföretaget har gjort för att lösa problemet.

Om rimliga alternativa lösningar inte är tillgängliga och med beaktande av punkt 3, får medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten besluta att medge undantag.

2. Medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten ska utan dröjsmål anmäla sitt beslut om att bevilja undantag till kommissionen, tillsammans med alla relevanta upplysningar som rör detta undantag. Dessa upplysningar får överlämnas till kommissionen i samlad form, för att kommissionen ska kunna fatta ett välgrundat beslut. Inom åtta veckor efter mottagandet av denna anmälan får kommissionen begära att medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten ändrar eller återkallar beslutet om att bevilja undantag.

Om medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten inte rättar sig efter denna begäran inom fyra veckor, ska ett slutgiltigt beslut snarast fattas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 51.2.

Kommersiellt känslig information ska av kommissionen behandlas konfidentiellt.

3. Vid beslut om de undantag som avses i punkt 1 ska medlemsstaten eller den utsedda behöriga myndigheten samt kommissionen särskilt ta hänsyn till följande kriterier:

- a) Målet att uppnå en konkurren utsatt gasmarknad.
- b) Behovet av att fullgöra skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster och att säkerställa försörjningstryggheten.

▼B

- c) Naturgasföretagets ställning på gasmarknaden och det faktiska konkurrensläget på denna marknad.
- d) Hur allvarliga de ekonomiska och finansiella svårigheter är som naturgasföretagen och överföringsföretagen eller berättigade kunder råkar ut för.
- e) Undertecknandedatum för och villkor i det eller de aktuella avtalen, inbegripet i vilken utsträckning de tillåter förändringar på marknaden.
- f) De ansträngningar som har gjorts för att lösa problemet.
- g) I vilken mån företaget, när det godtog take-or-pay-åtagandena i fråga, rimligen kunde ha förutsett, med beaktande av bestämmelserna i detta direktiv, att allvarliga problem troligen skulle uppstå.
- h) I hur hög grad systemet är anslutet till andra system samt i vilken mån dessa system är driftskompatibla.
- i) De effekter ett beviljande av ett undantag skulle få på den korrekta tillämpningen av detta direktiv avseende en väl fungerande inre marknad för naturgas.

Ett beslut om ansökan om undantag för take-or-pay-avtal som ingåtts före den 4 augusti 2003 bör inte leda till en situation där det är omöjligt att finna en ekonomiskt lönsam alternativ avsättning. Allvarliga problem ska under alla omständigheter inte anses föreligga om försäljningen av naturgas inte faller under nivån för minimiköpgarantierna i take-or-pay-avtal om köp av naturgas, eller om det ifrågavarande take-or-pay-avtalet kan anpassas eller naturgasföretaget kan finna alternativa avsättningsmöjligheter.

4. De naturgasföretag som inte har beviljats sådana undantag som avses i punkt 1 får inte vägra, eller inte längre vägra, tillträde till systemet på grund av take-or-pay-åtaganden som har godkänts i ett avtal om köp av gas. Medlemsstaterna ska se till att de relevanta bestämmelserna i artiklarna 32–44 iakttas.

5. Varje undantag som beviljas enligt ovanstående bestämmelser ska vara vederbörligen motiverat. Kommissionen ska offentliggöra beslutet i *Europeiska unionens officiella tidning*.

6. Kommissionen ska senast den 4 augusti 2008 lägga fram en rapport med en översyn av de erfarenheter som har gjorts vid tillämpningen av denna artikel, för att Europaparlamentet och rådet i vederbörlig ordning ska kunna överväga i vilken utsträckning artikeln behöver anpassas.

▼ **M2***Artikel 48a***Tekniska avtal avseende driften av överföringsledningar**

Detta direktiv påverkar inte friheten för systemansvariga för överföringssystem eller andra ekonomiska aktörer att ingå tekniska avtal om frågor som rör driften av överföringsledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland eller låta dem fortsätta att gälla, i den mån avtalen är förenliga med unionsrätten och relevanta beslut av de nationella tillsynsmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna. Sådana avtal ska anmälas till de berörda medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

▼ **B***Artikel 49***Framväxande och enskilda marknader**

1. Medlemsstater som inte är direkt anslutna till det sammanlänkade systemet i någon annan medlemsstat och som endast har en extern huvudleverantör, får göra undantag från artiklarna 4, 9, 37 och/eller 38. Ett gashandelsföretag med en marknadsandel på mer än 75 % ska betraktas som en huvudleverantör. Ett sådant undantag ska upphöra automatiskt när någon av de omständigheter som anges i detta stycke inte längre föreligger. Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.

Cypern får göra undantag från artiklarna 4, 9, 37 och/eller 38. Detta undantag ska upphöra att gälla vid den tidpunkt då Cypern inte längre räknas som en enskild marknad.

Artiklarna 4, 9, 37 och/eller 38 ska inte gälla Estland, Lettland och/eller Finland fram till dess att någon av dessa medlemsstater direkt ansluts till någon annan medlemsstat, med undantag för Estland, Lettland, Litauen och Finland, sammanlänkade system. Detta stycke påverkar inte tillämpningen av undantag enligt det första stycket i denna punkt.

2. En medlemsstat som uppfyller villkoren för att betecknas som en framväxande marknad och som på grund av genomförandet av detta direktiv skulle få allvarliga problem får göra undantag från artiklarna 4, 9, 13.1, 13.3, 14, 24, 25.5, 26, 31, 32, 37.1 och/eller 38. Detta undantag ska upphöra automatiskt från och med den tidpunkt medlemsstaten inte längre uppfyller villkoren för att betecknas som en framväxande marknad. Varje sådant undantag ska anmälas till kommissionen.

Cypern får göra undantag från artiklarna 4, 9, 13.1, 13.3, 14, 24, 25.5, 26, 31, 32, 37.1 och/eller 38. Detta undantag ska upphöra att gälla från och med den tidpunkt Cypern inte längre räknas som en framväxande marknad.

3. Den dag då undantaget som avses i punkt 2 första stycket löper ut ska definitionen av berättigade kunder resultera i en öppning av marknaden som motsvarar minst 33 % av den totala årliga gasförbrukningen på den nationella gasmarknaden. Två år därefter ska artikel 37.1 b börja

▼B

tillämpas och tre år därefter artikel 37.1 c. Fram till dess att artikel 37.1 b börjar tillämpas får den medlemsstat som avses i punkt 2 i den här artikeln besluta att inte tillämpa artikel 32 när det gäller stödtjänster och tillfällig lagring för återförgasningsprocessen och efterföljande leverans till överföringssystemet.

4. Om genomförandet av detta direktiv skulle orsaka allvarliga problem inom ett geografiskt begränsat område i en medlemsstat, i synnerhet när det gäller att utveckla infrastrukturen för överföring och viktig distribution, och när syftet är att uppmuntra investeringar, får medlemsstaten ansöka hos kommissionen om ett tillfälligt undantag från artiklarna 4, 9, 13.1, 13.3, 14, 24, 25.5, 26, 31, 32, 37.1 och/eller 38 för utveckling inom detta område.

5. Kommissionen kan bevilja undantag enligt punkt 4 med beaktande särskilt av följande kriterier:

- Behovet av investeringar i infrastrukturen, vilka inte skulle vara ekonomiskt lönsamma att genomföra på en konkurrensutsatt marknad.
- Nivån på och avkastningsmöjligheterna för de investeringar som krävs.
- Gassystemets storlek och utvecklingsnivå i det berörda området.
- Utsikterna för den berörda gasmarknaden.
- Det berörda områdets eller den berörda regionens geografiska utbredning och beskaffenhet samt socioekonomiska och demografiska faktorer.

För annan gasinfrastruktur än distributionsinfrastruktur får ett undantag beviljas endast om ingen gasinfrastruktur har etablerats i detta område, eller om den är etablerad sedan kortare tid än tio år. Det tillfälliga undantaget får inte utsträckas till längre än tio år efter det att gas först levererades till området.

För distributionsinfrastruktur får ett undantag beviljas för en period som inte överstiger 20 år från den tidpunkt då gas för första gången levererades genom den nämnda infrastrukturen i området.

6. Artikel 9 ska inte gälla Cypern, Luxemburg och/eller Malta.

7. Kommissionen ska underrätta medlemsstaterna om ansökningar enligt punkt 4 innan ett beslut fattas i enlighet med punkt 5 med beaktande av respekten för konfidentialitet. Detta beslut, samt de undantag som avses i punkterna 1 och 2, ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

8. Grekland får göra undantag från artiklarna 4, 24, 25, 26, 32, 37 och/eller 38 i detta direktiv för de geografiska områden och den tid som anges i de licenser som Grekland har utfärdat, före den 15 mars 2002 och i överensstämmelse med direktiv 98/30/EG, för utveckling av och ensamrätt till distributionsnät i vissa geografiska områden.

▼ **M2***Artikel 49a***Undantag när det gäller överföringsledningar till och från tredjeländer**

1. När det gäller gasöverföringsledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland som färdigstälts före den 23 maj 2019, får den medlemsstat i vilken den första anslutningspunkten för en sådan överföringsledning till en medlemsstats nät är belägen, av objektiva skäl, till exempel kostnadstäckningsskäl eller försörjningstrygghetsskäl, besluta att göra undantag från artiklarna 9, 10, 11 och 32 samt artikel 41.6, 41.8 och 41.10 för avsnitten av sådana gasöverföringsledningar i dess territorium och territorialvatten, förutsatt att ett sådant undantag inte skulle skada konkurrensen i unionen eller en effektivt fungerande inre marknad för naturgas, eller för en trygg energiförsörjning i unionen.

Undantaget ska vara tidsbegränsat upp till 20 år, på grundval av en objektiv motivering, som kan förnyas om det är berättigat och får förenas med villkor som bidrar till uppnåendet av ovan nämnda förhållanden.

Sådana undantag ska inte vara tillämpliga på överföringsledningar mellan en medlemsstat och ett tredjeland som är skyldigt att införliva detta direktiv och som på ett ändamålsenligt sätt har genomfört detta direktiv enligt ett avtal som ingåtts med unionen.

2. Om den berörda överföringsledningen är belägen i mer än en medlemsstats territorium ska den medlemsstat i vars territorium den första anslutningspunkten till medlemsstaternas nät ligger efter samråd med samtliga berörda medlemsstater besluta om att bevilja undantag för den överföringsledningen.

På begäran av de berörda medlemsstaterna kan kommissionen besluta att inta en observatörsroll i samrådet mellan den medlemsstat på vars territorium den första anslutningspunkten är belägen och tredjelandet med avseende på konsekvent tillämpning av detta direktiv i medlemsstatens territorium och territorialvatten där den första sammanlänkningspunkten är belägen, inbegripet beviljandet av undantag för sådana överföringsledningar.

3. Beslut enligt punkterna 1 och 2 ska antas senast den 24 maj 2020. Medlemsstaterna ska anmäla dessa beslut till kommissionen och offentliggöra dem.

*Artikel 49b***Bemyndigande**

1. Befintliga avtal mellan en medlemsstat och ett tredjeland om driften av en överföringsledning eller ett tidigare led i rörledningsnätet får, utan att det påverkar andra skyldigheter som följer av unionsrätten, eller fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna, fortsätta att gälla till dess att ett efterföljande avtal mellan unionen och samma tredjeland träder i kraft eller om förfarandet i punkterna 2–15 i denna artikel tillämpas.

▼ **M2**

2. Om en medlemsstat har för avsikt att inleda förhandlingar med ett tredjeland i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland om driften av en överföringsledning, och det gäller frågor som helt eller delvis omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, ska den anmäla detta skriftligen till kommissionen, utan att det påverkar fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna.

En sådan anmälan ska inbegripa relevant dokumentation och uppgift om vilka bestämmelser som ska tas upp vid förhandlingarna eller omförhandlingar, syftet med förhandlingarna samt all annan relevant information, och den ska översändas till kommissionen senast fem månader före det planerade inledandet av förhandlingarna.

3. Efter det att kommissionen har fått den anmälan som avses i punkt 2 ska den bemyndiga den berörda medlemsstaten att inleda formella förhandlingar med ett tredjeland avseende den del som kan påverka unionens gemensamma regler såvida den inte anser att inledande av sådana förhandlingar skulle

- a) vara oförenliga med unionsrätten av andra skäl än fördelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna,
- b) skada den inre naturgasmarknadens funktion, konkurrensen eller försörjningstryggheten i en medlemsstat eller unionen,
- c) undergräva målen för unionens pågående förhandlingar om mellanstatliga avtal med ett tredjeland,
- d) vara diskriminerade.

4. Vid genomförandet av bedömningen enligt punkt 3 ska kommissionen ta hänsyn till huruvida det planerade avtalet gäller en överföringsledning eller en rörledning i tidigare led som bidrar till diversifiering av naturgasförsörjning och leverantörer genom nya naturgaskällor.

5. Inom 90 dagar från mottagandet av den anmälan som avses i punkt 2 ska kommissionen anta ett beslut om att bemyndiga eller att vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland. Om ytterligare information krävs för att anta ett beslut ska perioden på 90 dagar börja löpa från den dag den ytterligare informationen mottogs.

6. Om kommissionen inte antar ett beslut om att vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland, ska den informera den berörda medlemsstaten om detta och ange skälen för detta.

7. Beslut om att bemyndiga eller vägra att bemyndiga en medlemsstat att inleda förhandlingar i syfte att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal med ett tredjeland ska, antas genom genomförandakter, i enlighet med förfarandet i artikel 51.2.

▼M2

8. Kommissionen får ge vägledning och begära att specifika klausuler införs i det planerade avtalet i syfte att säkerställa förenlighet med unionsrätten i enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/684 ⁽¹⁾.

9. Kommissionen ska hållas informerad om framstegen i och resultaten av förhandlingarna om att ändra, förlänga, anpassa, förnya eller ingå ett avtal under de olika faserna och får begära att få delta i sådana förhandlingar mellan medlemsstaten och tredjelandet i enlighet med beslut (EU) 2017/684.

10. Kommissionen ska underrätta Europaparlamentet och rådet om de beslut som antas enligt punkt 5.

11. Innan ett avtal med ett tredjeland undertecknas ska den berörda medlemsstaten till kommissionen anmäla utgången av förhandlingarna och översända texten till det förhandlade avtalet till kommissionen.

12. När kommissionen har mottagit anmälan enligt punkt 11 ska den bedöma det framförhandlade avtalet enligt punkt 3. Om kommissionen finner att förhandlingarna har resulterat i ett avtal som är förenligt med punkt 3 ska den bemyndiga medlemsstaten att underteckna och ingå avtalet.

13. Inom 90 dagar efter det att den anmälan som avses i punkt 11 har mottagits, ska kommissionen anta ett beslut om att bemyndiga eller vägra att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå ett avtal med ett tredjeland. Om ytterligare information krävs för att anta ett beslut ska perioden på 90 dagar börja löpa från den dag den ytterligare informationen mottogs.

14. Om kommissionen antar ett beslut enligt punkt 13 om att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå avtalet med tredjeland, ska den berörda medlemsstaten till kommissionen anmäla ingåendet och ikraftträdandet av avtalet samt senare ändringar av det avtalets status.

15. Om kommissionen inte antar ett beslut i enlighet med punkt 13 om att vägra att bemyndiga en medlemsstat att underteckna och ingå avtalet med tredjeland, ska den informera den berörda medlemsstaten om detta och ange skälen.

▼B*Artikel 50***Granskningsförfarande**

Om kommissionen i den rapport som avses i artikel 52.6 drar den slutsatsen, mot bakgrund av det sätt på vilket tillträde till nätet faktiskt har genomförts i en medlemsstat – vilket ger upphov till fullt effektivt, icke-diskriminerande och obehindrat nättillträde – att vissa skyldigheter som företag åläggs i enlighet med detta direktiv (inklusive skyldigheterna när det gäller åtskillnad i rättsligt avseende för systemansvariga för distributionssystemet) inte står i proportion till det mål som eftersträvas, får den berörda medlemsstaten av kommissionen anhålla om befrielse från kravet i fråga.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/684 av den 5 april 2017 om inrättandet av en mekanism för informationsutbyte om mellanstatliga avtal och icke-bindande instrument mellan medlemsstaterna och tredjeländer på energiområdet och om upphävande av beslut nr 994/2012/EU (EUT L 99, 12.4.2017, s. 1).

▼B

Medlemsstaten ska omedelbart underrätta kommissionen om denna begäran och lämna all den relevanta information som är nödvändig för att visa att den slutsats som dragits i rapporten om att effektivt nättillträde säkerställs kommer att kvarstå.

Inom tre månader efter det att kommissionen har underrättats ska den ta ställning till den berörda medlemsstatens begäran och vid behov lägga fram förslag för Europaparlamentet och rådet om att ändra de relevanta bestämmelserna i detta direktiv. Kommissionen får i förslagen om att ändra detta direktiv föreslå att den berörda medlemsstaten undantas från särskilda krav under förutsättning att denna medlemsstat vid behov vidtar lika effektiva åtgärder.

*Artikel 51***Kommitté**

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 5a.1–5a.4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

▼M1*Artikel 52***Rapportering**

Kommissionen ska övervaka och se över tillämpningen av detta direktiv och, som bilaga till den rapport om tillståndet i energiunionen som avses i artikel 35 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ⁽¹⁾, överlämna en övergripande lägesrapport till Europaparlamentet och rådet.

▼B*Artikel 53***Upphävanden**

Direktiv 2003/55/EG ska upphöra att gälla från och med den 3 mars 2011 utan att det påverkar medlemsstaternas förpliktelser när det gäller tidsfrister för införlivande och tillämpning av nämnda direktiv. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

*Artikel 54***Införlivande**

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 3 mars 2011. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 3 mars 2011, med undantag av artikel 11, som de ska tillämpa från och med den 3 mars 2013.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

*Artikel 55***Ikraftträdande**

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

*Artikel 56***Adressater**

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

BILAGA I

KONSUMENTSKYDDSÅTGÄRDER

1. Om inte annat följer av gemenskapsreglerna om konsumentskydd, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal⁽¹⁾ och rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal⁽²⁾, ska de åtgärder som avses i artikel 3 tillförsäkra kunderna följande:

- a) Rätten till ett avtal med sin gashandlare i vilket följande ska anges:

- Gashandlarens namn och adress.
- De tjänster som tillhandahålls, kvaliteten på de tjänster som erbjuds och tidpunkt för den ursprungliga inkopplingen.
- De underhållstjänster som tillhandahålls.
- På vilket sätt aktuell information om tariffer och underhållskostnader kan erhållas.
- Avtalets löptid och hur avtalet och tjänsterna förlängs eller sägs upp samt huruvida det ska vara tillåtet att frånträda ett avtal utan kostnad.
- Villkoren för ersättning och återbetalning om tjänsterna inte håller avtalad kvalitet, inbegripet i händelse av inkorrekt eller försenad fakturering.
- Hur det tvistlösningsförfarande som avses i led f inleds.
- Information om konsumentens rättigheter, inbegripet behandlingen av klagomål och all den information som avses i denna punkt, tydligt angiven på räkningen eller naturgasföretagets webbplatser.

Villkoren ska vara skäligen och kända på förhand. Information om dem bör under alla omständigheter ges innan avtalet ingås eller bekräftas. Då avtal ingås genom en mellanhand ska de upplysningar som avses i denna punkt också tillhandahållas innan avtalet ingås.

- b) Underrättelse i god tid om varje avsikt att ändra avtalsvillkoren och i samband med denna underrättelse upplysning om att kunderna har rätt att frånträda avtalet. Gashandlarna ska på ett transparent och lättbegripligt sätt underrätta sina kunder direkt om varje avgiftshöjning vid en lämplig tidpunkt som inte infaller senare än en normal faktureringsperiod efter det att höjningen trätt i kraft. Medlemsstaterna ska se till att kunder har möjlighet att frånträda avtal om de inte godtar de nya villkor som gashandlaren meddelat.

⁽¹⁾ EGT L 144, 4.6.1997, s. 19.

⁽²⁾ EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.

▼B

- c) Transparent information om priser, tariffer och standardvillkor för tillgång till och utnyttjande av gästjänster.
 - d) Brett val av betalningssätt, som inte får medföra oskälig diskriminering mellan olika kunder. Eventuella system för förskottsbetalningar ska vara skäliga och adekvat återspegla den sannolika förbrukningen. Alla skillnader i villkor och bestämmelser ska motsvara gashandlarens kostnader för de olika betalningssystemen. De allmänna villkoren ska vara skäliga och transparenta. De ska meddelas på ett klart och lättbegripligt språk och får inte omfatta sådana hinder för konsumenternas utövande av sina rättigheter som inte följer direkt av avtalet, till exempel att avtalen är onödigt omfattande. Kunderna ska skyddas mot oskäliga eller vilseledande försäljningsmetoder.
 - e) Möjlighet att byta gashandlare utan kostnad.
 - f) Tillgång till transparenta, okomplicerade och billiga förfaranden för behandling av kundernas klagomål. Alla kunder ska framför allt ha rätt till en god standard på både tillhandahållandet av tjänster och behandlingen av klagomål från sin gashandlars sida. Sådana förfaranden för tvistlösning utanför domstol ska göra det möjligt att lösa tvister snabbt och rättvist, helst inom tre månader, och när det är befogat ska de innefatta ett system för återbetalning och/eller ersättning. Förfarandena bör i möjligaste mån följa de principer som anges i kommissionens rekommendation 98/257/EG av den 30 mars 1998 om principer som skall tillämpas på de instanser som är ansvariga för förfaranden för reglering av konsumenttvister utanför domstol⁽¹⁾.
 - g) Information till kunder som är anslutna till gassystemet om deras rättigheter att, enligt tillämplig nationell lagstiftning, få tillgång till naturgas av en bestämd kvalitet till rimliga priser.
 - h) Tillgång till sina förbrukningsuppgifter och möjlighet att genom uttryckligt avtal och utan kostnad ge en registrerad gashandlare tillgång till sina mätaruppgifter. Den part som ansvarar för hanteringen av uppgifterna ska vara skyldig att lämna ut dessa uppgifter till företaget. Medlemsstaterna ska fastställa uppgifternas format och ett förfarande för gashandlare och konsumenter för att få tillgång till uppgifterna. Inga ytterligare kostnader ska åläggas konsumenten för denna tjänst.
 - i) Klar och tydlig information om den faktiska gasförbrukningen och faktiska kostnader tillräckligt ofta, så att de kan reglera sin egen gasförbrukning. Informationen ska lämnas inom en rimlig tidsfrist som beaktar kapaciteten hos kundens mätutrustning. Vederbörlig hänsyn ska tas till sådana åtgärders kostnadseffektivitet. Inga ytterligare kostnader ska åläggas konsumenten för denna tjänst.
 - j) Slutavräkning efter varje byte av gashandlare senast sex veckor efter det att bytet skett.
2. Medlemsstaterna ska se till att det genomförs system med smarta mätare som hjälper konsumenterna att aktivt medverka på gasmarknaden. Genomförandet av dessa mätsystem kan göras till föremål för en ekonomisk bedömning av alla kostnader och all nytta de för med sig på lång sikt för marknaden och den enskilde konsumenten eller av vad slags smarta mätare som är ekonomiskt rimliga och kostnadseffektiva och vilken tidsfrist som är rimlig för deras distribution.

⁽¹⁾ EGT L 115, 17.4.1998, s. 31.

▼B

En sådan bedömning ska göras senast den 3 september 2012.

Med utgångspunkt i denna bedömning ska medlemsstaterna, eller ett behörigt organ som de utser, ta fram en tidsplan för genomförandet av system med smarta mätare.

Medlemsstaterna, eller en behörig myndighet som de utser, ska se till att de mätarsystem som ska tas i bruk på deras territorier är driftskompatibla samt ta vederbörlig hänsyn till lämpliga standarder och bästa praxis samt vikten av att det utvecklas en gemensam marknad för naturgas.

BILAGA II

JÄMFÖRELSETABELL

Direktiv 2003/55/EG	Detta direktiv
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 4	Artikel 4
Artikel 5	Artikel 5
—	Artikel 6
—	Artikel 7
Artikel 6	Artikel 8
Artikel 9	Artikel 9
Artikel 7	Artikel 10
—	Artikel 11
Artikel 7	Artikel 12
Artikel 8	Artikel 13
—	Artikel 14
—	Artikel 15
Artikel 10	Artikel 16
—	Artikel 17
—	Artikel 18
—	Artikel 19
—	Artikel 20
—	Artikel 21
—	Artikel 22
—	Artikel 23
Artikel 11	Artikel 24
Artikel 12	Artikel 25
Artikel 13	Artikel 26
Artikel 14	Artikel 27
Artikel 15	Artikel 29
Artikel 16	Artikel 30
Artikel 17	Artikel 31
Artikel 18	Artikel 32
Artikel 19	Artikel 33
Artikel 20	Artikel 34

▼ B

Direktiv 2003/55/EG	Detta direktiv
Artikel 21	Artikel 35
Artikel 22	Artikel 36
Artikel 23	Artikel 37
Artikel 24	Artikel 38
Artikel 25.1 första och andra meningarna	Artikel 39
—	Artikel 40
Artikel 25 (resten)	Artikel 41
—	Artikel 42
—	Artikel 43
—	Artikel 44
—	Artikel 45
Artikel 26	Artikel 46
—	Artikel 47
Artikel 27	Artikel 48
Artikel 28	Artikel 49
Artikel 29	Artikel 50
Artikel 30	Artikel 51
Artikel 31	Artikel 52
Artikel 32	Artikel 53
Artikel 33	Artikel 54
Artikel 34	Artikel 55
Artikel 35	Artikel 56
Annex A	Annex I